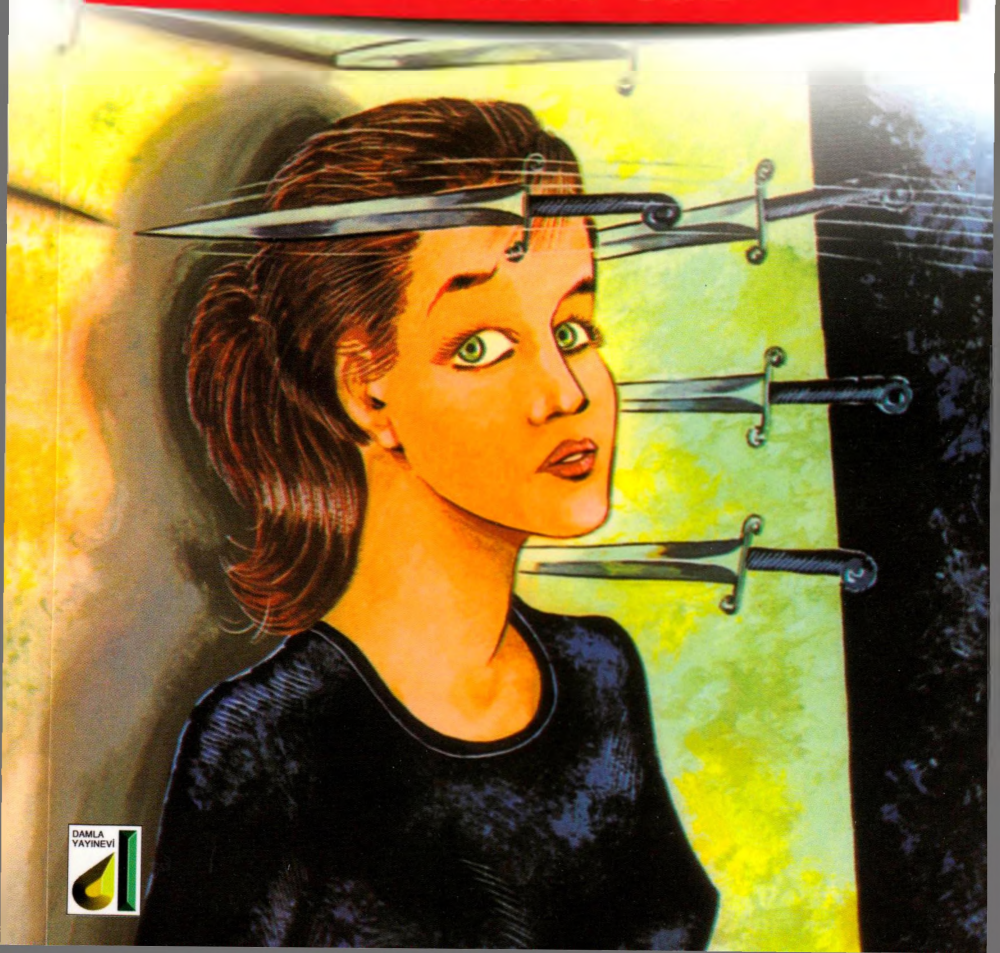
KEMALETTİN TUĞCU

Cambazın Kızı

DAMLA YAYINEVİ

Kemalettin Tuğcu

(1902 - 1996)

Usta ve kıvrak kalemiyle Türk çocuklarına ömrünü ve gönlünü veren Kemalettin Tuğcu, 1902 yılında İstanbul'da doğdu.

Ayaklarındaki rahatsızlık yüzünden, hayatının ilk 25 yılını Çengelköy'de, dedesinden kalma bir köşkte geçirdi. Çocukluk çağlarından başlayarak şiir ve roman yazdı. Hiç okula gitmedi, hiçbir öğretmenden ders almadı. Kendi kendisini yetiştirerek tercüme yapacak kadar Fransızca öğrendi.

Yazı yazma onun için bir avuntu ve tutku oldu. Kendisi bunu şöyle anlatır:

"Ben yazdığım kadar yaşarım. Bana tesir eden bir küçük olayla içimden geldiği gibi yazmaya başlarım. Heyecanım süresince yazarım. Edebî, ilmî, politik bir iddiam yoktur."

Tuğcu, ilk yazılarını Yavrutürk Çocuk Dergisi'nde yayımlamaya başladı. 1936 yılından sonra hemen hemen İstanbul'da çıkan bütün çocuk dergilerinde şiir ve hikâyeleri yayınlanmıştır. Çocuk romanları yazmış, bu arada bazı romanları filme alınmıştır.

Romanlarında trajik unsurlar ön plandadır. Tuğcu'nun; tercüme romanları, on iki adet aile romanı, üç yüz kadar çocuk romanı ile gazete ve dergilerde çıkmış iki yüzden fazla seçme hikâyeleri vardır.

DAMLA YAYINEVİ

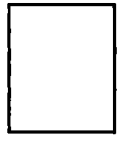
KEMALETTİN TUĞCU

CAMBAZIN KIZI

DAMLA YAYINEVİ

KEMALETTİN TUĞCU

Damla Yayın Nu.: 41

Kemalettin Tuğcu Klasikleri

Yayın Hakkı Copyright©:
Damla Yayınevi

Genel Yayın Yönetmeni:
H. Hüseyin Doğru

Kapak - İç Resim:
İlhan Bilge

Dizgi - Mizampaj:
Damla Yayınevi

Baskı - Cilt:
Morpa Ofset / 2017
Tel: 0212 886 52 13
Matbaa sertifika no: 29736

Sertifika Nu.: 12582

ISBN Nu.: 978-975-381-015-9

DAMLA YAYINEVİ®
Prof. K. İsmail Gürkan Cad. No: 8
34110 Cağaloğlu-İSTANBUL
Tel.: 0212 514 28 28 (pbx) Faks: 0212 528 24 01

/damlayayinevi www.damlayayinevi.com.tr
blog.damlayayinevi.com.tr

CAMBAZIN KIZI

SEVİM

Kadri Bey, her yıl bir iki ay sağlık yurdunda kalır, bütün tahlillerini yaptırır, vücudunu kendi deyimiyle kızağa çekerek kalafat ettirirdi.

Sinirli, geçimsiz bir adamdı. Bazı zenginler gibi insanlara tepeden bakar, çocuğunu azarlar, kendisine karşı gelenlere de terbiyesiz ve kendini bilmez damgasını vururdu.

Sağlık yurdunun hastabakıcıları ondan yaka silkiyorlardı. Başhekim de usanmıştı, ama ne yapsın ki, paralı müşteriydi.

Bu gelişinde Doktor Asaf Bey:

— Odanız hazır, demişti. Yatağınızın bütün örtüleri değişti, masanız, dolabınız gözden geçirildi. Fazla olarak bir telefon bağlattık, radyonuz da var. Yalnız bir hemşire bulamadık.

Kadri Bey hemen sinirlendi:

— Hemşire köküne kıran mı girdi?

— Var ama size göre değil, siz titiz bir insansınız. Ben, sizi memnun etmek, sinirlenmenize meydan vermemek isterim. Size bu defa Sevim'i vereceğim. Yirmi dört saat deneyiniz, beğenmezseniz başka birini ararız.

Kadri Bey soyunup dökündü, özel odaya yerleşti. Terliklerini yerde bırakıp karyolasının üzerine bağdaş kurdu. Bu sırada da doktorla birlikte on iki yaşlarında bir kız içeriye girdi. Doktor:

— Sevim, dedi. İşte Kadri Beyefendi bu zattır. Sakın canını sıkma. Her hizmetini yapacaksın. Bir dediğini iki etmiyeceksin, anlaşıldı mı?

— Tamam.

Doğrusu Kadri Beyin gözü bu kızı tutmamış, hemen suratını asmıştı.

— Doktor, diye seslendi. Dünyada beni sinirlendiren bir şey varsa o da çocuktur. Ben, benimkilerden bıktım, usandım, elâlemin yumurcağını çekemem.

— Doktor:

— Ben size çocuk diye değil, hastabakıcı diye getirdim, dedi. İşinize yaramazsa yarın sabah değiştiririm.

Kız içeriye girer girmez odaya bir göz atmış, yatağın üzerinde duran elbiseleri kaldırmaya başlamıştı. Sonra pijamanın cekedini alarak Kadri Beyin yanına geldi:

— Siz şunu arkanıza alınız, dedi. Biraz camı açayım. Burası çok havasız. İnsan rahat nefes alamıyor.

Doktor hemen sıvışıp kaçmıştı.

Kadri Bey:

— Ben ne zaman istersem pencere o zaman açılır, dedi. Bana bak, elbisemi niye sandalyenin üstüne bıraktın? Asmak yok mu? Senin baban elbisesini sandalyenin üstüne mi bırakırdı?

— Şimdi benim ölmüş babamı mezarında rahatsız etme Kadri Beyamca. Elbisen biraz hava alsın, askıya takar dolaba kaldırırım.

— Benim gibi yaşlı başlı bir adama sen diye söz söylemeye utanmıyor musun? Sen hiç terbiye görmedin mi?

— Ben, sen dedimse içtenliğimden söyledim.

— İçtenlik ne demek oluyor?

— Sizin yaşınızdakiler ona samimiyet derler. Mademki hiddet buyuruyorsunuz, bendeniz de bu vaziyet muvacehesinde zatıâlinize siz derim.

— Sen bu eski dili nereden biliyorsun?

— Ne yaparsınız, biz cambaz ailesiyiz. Her türlü konuşmayı biliriz.

— Cambaz ailesi mi?

— Evet ama bu aileden kimse kalmadı. Bir kardeşim, bir de ben. Benim de suyum ısınıyor galiba.

— Ne demek bu?

— Ölenleri yıkarlar ya.

Kız dolabı açıp askıyı alarak elbisenin önce pantolonunu düzeltip askıya taktı. Sonra cekedi geçirdi, uzanarak dolabın içine astı.

Dolabı kapatırken sözünü tamamladı:

— Biz yaz aylarında kasaba kasaba dolaşır, cambazlık yaparız. Havalar soğudumu büyük bir şehirde iş ararız. Ağabeyim Selim bir yere çırak, yahut garson olarak girer, ben de çocuk bakıcılığı, hastabakıcılık ararım. Şöyle mayısın sonlarına doğru kaptan bize haber verir. Çocuklar, havalar düzeldi, artık işe başlayabiliriz, der.

Kadri Bey:

— Kaptan da kim? dedi.

Kız cevap verdi:

— Bizim bir kamyonumuz var. Külüstür mü külüstür. Zaten adını da külüstür koyduk. Hurdacıya versen almaz. Ama bizim kaptan onu işletir. Bazen bakarsın, dünyanın yolunu gider, bazen de iki adımda bir derdini anlamak için motoru karıştırmak gerekir. Kaptan bizim şofördür. Babamın zamanından kalma, elli yaşında bir adamcağız. Babam ipten düşüp beyin kanamasından öldü. Bu adam da bizi bırakmadı.

— Annen yok mu?

— O babamdan önce ölmüş. Ben pek az hatırlarım. O da cambazmış. Birgün trapezde sallanırken numarayı bırakıp aşağıya inmiş, hemen arabaya dar atmış kendisini. Babam kızmış, seyirciler söyleniyormuş, biraz sonra babam ortaya çıkmış:

— Sayın seyirciler, demiş. Cambaz Güllü'nün ağrısı tutmuş, kendisini arabaya atmış. Bir kız evlâdımız dünyaya geldi.

Kadri Bey gülmeye başlamıştı:

— Kız atıyorsun sen?

Vallahi doğru söylüyorum Kadri Bey amca. Seyirciler ayaklanmışlar. Aralarında para toplamışlar. Babam "O günkü kadar para kazandığımızı hiç bilmem, bu Sevim kısmetli bir çocuktur." derdi.

— Başka kardeşin var değil mi?

— Evet, iki yaş büyük benden. Adı Selim. Babama Cambaz Ali derlerdi. Çok tanınmış bir adamdı. Onun sağlığında büyük bir çadırımız vardı. Şimdi bir iki deste iskambille bir çembere, bir iki tane de topa kaldık. Bu sefer de polisler bırakmıyorlar bizi. Ben on iki yaşındayım. Selim on dört. Bize cambazlık izni vermiyorlar. Ha, bir de köpeğimiz var, adı Top'tur. Akıllı bir köpektir. Bir konuşması eksik.

Kız birden:

— Şey, dedi. Kadri Beyamca, saat bire geliyor. Lafa daldık biz. Canın ne istiyorsa söyle. Sana özel yemek çıkarmış. İstersen ben söyliyeyim.

Kadri Bey:

— Asıl acıkan sensin, dedi. Peki, ne yemek söyliyeceksin?

— Hafif bir çorba ister misiniz? Terbiyeli düğün çorbası. Sonra üstüne iki kemik pirzola. Ama gevrek olacak. Kenarındaki yağı da nar gibi kızarmış. Zarar yok, siz yağını atarsanız, ziyan olmasın diye ben yerim. Sonra zeytinyağlı çalı fasulyesi. Arkasından bir salkım çavuş üzümü. Tamam mı?

— Haydi söyle bakalım.

— Aşk olsun Kadri Beyamca, ben kendim için istemiyorum ki. Siz yiyeceksiniz.

— Sen git söyle, iki tertip yollasınlar.

Sevim yemekleri söyledikten sonra örtülerle döndü. Masanın üzerine bir örtü yaydı. Sandalyeyi hazırladı. Yemek gelince tabakları sıraladı.

— Buyurunuz Efendim, dedi.

Kadri Bey oturunca, tabaklardan birinin içinden hafif sabunlanmış bir elbezi çıkardı. Kadri Bey'in önce sağ sonra sol elini sildi. Peçete ile kuruladı.

Kadri Bey yemek seçen, iştahsız, huysuz bir adamdı. Nasılsa o gün öğle yemeğini her zamankinden fazla yedi.

Yemekten sonra kız tekrar elbezini sabunladı. Getirip Kadri Beyin elini ve ağzını sildi. Kadri Bey bu sefer kızdı:

— Beni çocuk mu sanıyorsun be? Ağzıma sürüldü sabun.

— Sen de rahat dur biraz, koca bebek.

— Sana şimdi iki tokat çakarım, dünyanı şaşırırsın.

— İki tokat çok değil mi Kadri Beyamca? Bir tanesi benim hakkımdan gelir. Ne canım var ki. Ama sen sinirlenme. Kahven nasıl olacak? Orta şekerli mi?

.....

Sağlık yurdunun başhekimi Doktor Asaf Bey, Kadri Bey'in yanına hiç uğramak niyetinde değildi. Fakat Kadri Bey, ona haber göndererek çağırmıştı. Doktor, Sevim'in Kadri Bey'i kandıramadığını sanıyordu.

Anahtar deliğine eğilerek içeriye baktığı zaman kızın huysuz adamın saçlarını taradığını gördü. Şaşırmıştı buna. Sonra kapıyı vurdu. Sevim gelip açtı. Doktor içeriye girdi:

— İyi günler, hayırlı sabahlar Kadri Beyefendi, dedi. İnşallah rahat bir gece geçirmişinizdir.

Kadri Beyde surat asıktı. Zaten kimseye yüz vermezdi.

— Ne gezer, dedi. Çok canım sıkıldı. Ben her yıl gelir burada bir ay olsun kalırım. Rahatım için paradan sakınmam. Ama şu hâle bak. Aklı başında bir hastabakıcı yok.

Doktor:

— Sevim sizi memnun edemedi mi? dedi.

— Sevim dediğin hastabakıcı mı? Bir çocuk be.

— Ama Kadri Bey, akıllı bir kızdır.

— Aklından bir şey anlamadım, zaten deneyecek vakit de olmadı. Sonra buraya iyi kötü bir adam getirdiniz, peki bu fukara nerede yatar?

— Şey, oda biraz küçük de. Hem hastabakıcının gece uyumaması gerekir.

— Bana baksana sen, doktor. Yirmi dört saat hiç uyumadan çalışan hastabakıcı gördün mü sen? Keçi kadar kızı getirmişsin bana hastabakıcı diye, sonra bütün gün, bütün gece kuru sandalye üzerinde.

— Haklısınız Kadri Bey. Şu pencerenin önüne bir divan koyduralım. İsterseniz oturur, dışarısını seyredersiniz. Geceleri de Sevim orada kıvrılır yatar.

— Bana bak doktor, ağzını topla. Kıvrılıp yatan kedi ile köpektir.

— Affedersiniz, söz gelişi.

— Sen buraya başhekim olmuşsun, ağzından çıkanı kulağın işitmiyor. Sonra bir şikâyetim daha var. Yemeklerden önce biri ortaya çıkıp da ne yemek istediğimi sormuyor, Tabildotta ne varsa onu yemeye mecbur değilim ben. Ben doktorlara verilen yemekten isterim.

KADRİ BEY

Üçüncü gün Doktor Asaf Bey, Kadri Bey'in odasına uğradığı zaman onu hayli öfkeli buldu. Doktoru görür görmez bağırmaya başlamıştı:

— Bu nasıl bir kız be. Nereden başıma sardın bu kızı. Üç gündür başıma gelmeyen kalmadı.

Doktor:

— Telaş etmeyin efendim, dedi. Ben ona tembih ederim. Gözünü açsın, yoksa bütün kış sokakta kalır. Nerede şimdi o?

— Nerede olacak bana kahve pişirmeye gitti.

— Başka pişirecek yok mu?

— Bir türlü benim istediğim kahveyi pişiremiyorlar. Bu kız öğrendi. Bir tek orta boy kesme şeker, bir kaşık silme kahve, bir de kaşığın burnu. Anlaşıldı mı? Seninkiler basıyorlar şekeri, basıyorlar kahveyi. Oluyor sana kahve bulamacı.

— İşi anlıyorum, peki yemeklerden şikâyetleriniz?

— Bak doktor, ben ömrümde zeytin yemedim. Bu kız akşamdan iyice yıkatıp zeytin yağına koydurmuş. Tabağa koyup getirmez mi kahvaltıda. Tepem attı. Bana zorla bir tane yedirdi. Arkasından üç tane de ben kendiliğimden yedim.

Doktor gülmeye başladı:

— Demek hoşunuza gitti.

— Gitti ama, benim yapmadığım işleri yaptırıyor bu kız. Nereden aklına geliyor bilmem. Ben yemek çeşidi düşünürken bir de bakıyorum, karşıma aklıma bile gelmeyen birşey çıkmış. Gerdan sövüşü, fırınlanmış baş, ciğer yahnisi.

— Siz de hatır için yiyorsunuz, öyle mi?

Sevim dirseği ile kapının topuzunu aşağıya bastırıp kapıyı açmıştı. Elinde iki fincan kahve vardı. Birini Doktorun, birini de Kadri Bey'in önüne koydu.

— Doktor Beyamca buraya girdiğinizi gördüm de size de bir kahve pişirdim, dedi. Bakalım beğenecek misiniz?

Doktor kahveyi sahiden de beğendi. Çıkacağı sırada Sevim:

— Ben bugün, yahut yarın sokağa çıkabilir miyim? dedi.

Doktor şaşırdı:

— Ne var dışarıda?

— Ağabeyimi yoklamaya gideceğim. Geçen yıl bir marangozun yanında iş bulmuştu. Bu senede belki oraya girmiştir.

— Ben karışmam, Kadri Beyefendiden müsaade iste.

— İş ona kalsın. Üzüldüğümü, durup dururken içimi çektiğimi istemez o. Değil mi Kadri Beyamcacığım? Tatlım benim!

Sevim Kadri Bey'e arkasından sarıldı, bir de yüzünden öpüverdi. Kadri Bey elinin tersiyle itti:

— Aklını başına topla Sevim. Ben öyle şeyler istemem.

Kız sıkılmıştı:

— Bağışla beni, dedi. İçimden geldi. Benim ne babam var, ne dedem. Seni çok sevdim.

— Sende yüz surat yok ki. Paylandığın zaman da gülüyorsun.

— Ben ağladığımı kimseye göstermem Kadri Beyamca. Bütün gün ne olmuşsa gece aklıma gelir. Yastığın altına sokarım başımı. Orada ağlarım. Kimi beni sokağa atacağını söyler, kimi elini kaldırıp vurmaya hazırlanır, biri kalbimi kırar, biri düşman düşman bakar, ne isterler benden bilmem ki. Kuş kadar canım var. Aç kalmamaya, açıkta kalmamaya çalışıyorum. Bunlar da anadır, babadır, dededir diye sokulduğum kimseler bakarım dövecek birini arıyorlar.

Kadri Bey kaşlarını çattı:

— Ben seni kırdım mı hiç? dedi.

— Hayır, hiç kırmadınız. Geçen yıl mutfakta çalıştım. Bütün kırılanı, döküleni bana yüklediler. Garson bir bardak kırarsa Doktor Bey hemen benim kalbimi kırardı.

Asaf Bey:

— Canım, ben ne bileyim kimin ne kırdığını? dedi. Başımda bunca iş var.

— Doğru. Ben de sizin pek de fena bir insan olmadığınızı bildiğim için gelip iş istedim. Yoksa ben dışarıda zenginler gibi yaşamasını da beceririm.

Doktor:

— Şunu bana da öğretsene, dedi.

Sevim gülümseyerek doktora yaklaştı. Elini yüzüne sürdü.

— Öğretirsem kaç para verirsin? dedi.

Sonra çekildi. Doktor kaşlarını çattı:

— Para kazanmak o kadar kolay mı sanıyorsun?

Sevim içini çekti:

— Bazen çok kolaydır, ama babamızın öğüdü var. Açlıktan ölseniz bile hak etmediğiniz bir parayı almıyacaksınız, dedi.

— Orası öyle, kötü yoldan para kazanmak olmaz.

Doktor ayağa kalktı:

— Dışarda bazı işlerim var, dedi. Dönüşte uğrarım. Sen de ağabeyini görmeye gideceksen beyefendiden müsaade iste.

Sevim:

— Orası kolay, dedi. Siz madem ki dışarıya çıkacaksınız, belki size para lazım olur. Şu cüzdanı unutmayınız.

Sevim koynundan Doktorun cüzdanını çıkartıp uzattı:

Doktor şaşakalmıştı. Kız içini çekti:

— İşte böyle Doktor Beyamca. Parayı ele geçirmek kolay. Bakınız cüzdanınızda beş yüz altmış beş lira para var. Sayın bakın, tamam mı?

Doktor kaşlarını çatarak paralarını saydı. Sonra:

— Seni polise teslim edeyim mi? dedi.

Sevim omuzlarını kaldırdı:

— İçin elverirse, teslim et. Hem polis bana ne yapacak. Ben bir cambaz ve hokkabaz kızım. Polis beni sorguya çekinceye kadar onun da ceplerini boşaltırım. Ben para çalmıyorum, marifetimi gösteriyorum.

— Peki ne zaman cüzdanımı aldın, ne zaman parayı saydın?

— Yüzünü okşamadım mı? Haydi sağ elimle okşadım, peki sol elim ne yapıyordu? Ama bunlar kolay iş değildir. Hokkabazların bu işleri nasıl yaptığını anlamak için seyirciler gözlerini dört açarlar. Saat kaçta gidiyorsunuz?

— Sekiz buçukta.

— Bakın bakalım, saatiniz kaç?

Doktor sol elinin bileğine baktı, saat yoktu orada. İyice alıklaşmıştı. Sevim kendi bileğine taktığı doktorun saatini çıkartırken:

— Şimdilik bunu kullanınız, dedi.

Kadri Bey hem kahkahalarla gülüyor, hem de şaşırıp sinirleniyordu.

— Kardeşinizi görmeye gitmeyecek misiniz? dedi.

Kız içini çekti:

— Baksanıza yağmur yağıyor.

— Yağmurdan sana ne? Şeker misin eriyecek?

— Islanırım beyamca. Arkamdaki elbiseden başka giyeceğim yok. Ben hasta olup yatarsam size kim bakacak?

Kadri Beyin canı sıkıldı.

— Sahiden hiçbir şeyin yok mu?

— Yok beyamca. Bütün yaz ancak karnımızı doyurabildik. Can salto yaparken belini incitti. Bir zaman o çalışamadı.

— Can kim?

— O da bizim gibi kimsesiz bir çocuk. On üç yaşında. Ana yok, baba yok, akraba yok. Kim bakar? Nerede yatar, nerede kalkar? Bir teyzesi varmış. İlkokulu bitirdiği sırada o da ölmüş, kalmış mı Can açıkta. Biraz yetkiliymiş ki takla atmayı öğrenmiş. Boğaz vapurlarında takla atar, para toplarmış, sonra o da bizim gibi büyük kahvelere girmeye başlamış. Allah'tan olacak bir gün kahvede Selim'le çatıştılar. Bir zaman yumruklaştılar. Kahvenin sahibi üçümüzü de tutup dışarıya attı. Dışarıda Kaptan onları barıştırdı. O zamandan sonra da beraber çalışmaya başladık.

— Bana bak Sevim.

— Efendim.

— Sen bana amca diyorsun?

— Evet. Kusura bakmayın.

— İki gece de yatağımın ayak ucunda yattın.

— Sağ olun. Kimsem olmadığı için işte şuna buna sırnaşıyorum.

— Ben senden çok hoşlandım dedim ya. Yağmur dinince beraber çıkalım, sana üstüne giyecek birşeyler alalım.

Sevim kıpkırmızı oldu:

— Ben hak etmediğim şeyi istemem beyamca. Sağ olunuz.

— Bana bak, beni iyi dinle, kızdırma beni. Ben çocuklarımdan, torunlarımdan kaçtım, buraya, başımı dinlemeye geldim. Çocuklarımın içinde bir tanesi olsun senin kadar akıllı, becerikli olsaydı belki kendimi mutlu sayardım. Bir yaşlı adam herkesin babası, amcası sayılır. Sen bana burada hizmet ediyorsun. Senin hakkını ödeyemem. Bana gelince,

ben mutsuz bir adamım. Sen benim hoşuma gittin, duygulu, iyi kalpli bir kızsın. Bana verdiğin bu duygu da hizmettir. Bunun karşılığında sana biraz yardım edeceğim. Bunu hak ettin. Fazla konuşma, anlaştık mı?

— Sağol beyamca.

Yağmur devam ediyordu. Kadri Bey, Sevim'in yattığı divanın üzerinde, pencerinin önünde oturuyordu. Sevim'e işaret etti:

— Gel sen de otur, bak yağmur ne güzel yağıyor.

Sevim oturdu.

— Seyretmesi çok güzel, dedi. Ama incecik elbiseyle, patlak papuçlarla dolaşması çok fena. Bazı insanlar kıştan çok zarar görüyorlar beyamca. Açık havada, tarlada çalışan rençberler, sucular, dondurmacılar, kundura boyacıları hep iş göremezler değil mi?

— Bunca yaş yaşadım, bir kere bile bu aklıma gelmedi. Ama bu gibi adamlar yazın başka, kışın başka iş görebilirler. Yazın mısır satan kışın kestane satabilir.

— Ya bizim gibi cambazlar ne yapsın?

— Allah yardımcıları olsun. Ama siz kışın da çalışabilirsiniz.

— Olmuyor beyamca. Büyük kahvelere, gazinolara girmek kolay ama, böyle kaç gazino var ki. Bizim gibi çalışan başka insanlar da var. Bir yere ancak haftada bir girebilirsiniz. Sonra yapacağınız numara sınırlıdır.

— Sen nasıl numara yaparsın?

— Ben beraber götürdüğümüz bir tahtaya dayanırım. Ağabeyim beş altı tane bıçağı atar, kulağımın yanından başımın üstünden bıcaklar tahtaya saplanır.

— Ya bir tanesi sana gelse?

— Eh, ne yapalım, bu da olabilir, ama ağabeyim çok dikkat eder. Zavallı ter içinde kalır. Bu numara bittikten sonra da beni kucaklar.

— Başka?

— Ben iskambil oyunları yaparım. Top adındaki köpeği çemberden atlatırım. Top bana hangi renk kâğıdı söylersem onu bulur. Sonra ağzına bir çanak veririm, kahvedekilerden para toplar, vermeyenlere hırlar. Bu seyircilerin çok hoşuna gider. Bir de mendilimi seyircilere veririm. Köpeğin gözleri bağlıdır. Gider, seyircilerin arasında bulur mendilimi. Ama en iyi numarayı Can'la ağabeyim Selim yaparlar. İkisi de çok güzel güreşirler. Birbirlerini havaya fırlatırlar. Tepe üstü yere atarlar, zannedersiniz ki başının üstüne düşecek, ama onlar havada bir takla atıp ayak üstü düşer, yeniden kapışırlar. Bir de ben kemiksiz kız numarası yaparım.

— Nasıl numara o?

Sevim odanın ortasına geldi. Yavaş yavaş arkasına doğru yatmaya başladı. Sonunda kendi bacaklarının arasından Kadri Beye baktı. Kadri Bey:

— Yeter, dedi. Başım döndü kız.

Sevim doğruldu, tekrar yerine oturdu:

— Beyamca, siz ne iş yaparsınız?

Kadri Bey:

— Ben çok işler yaptım, dedi. Önce büyük memuriyetler de bulundum. Yabancı memleketlere gittim. Sonunda küçük bir fabrika açtım. Şimdi bu fabrika bazı makina parçaları yapar.

— Eviniz kalabalık mı?

— Sorar mısın? Tıklım tıklım. Evli iki kızım, iki oğlum, altı tane torunum var.

— Onları göreceğiniz gelmez mi?

— O kadar canım yandı ki, hiç yüzlerini görmek istemiyorum.

— Hepsiyle beraber mi oturuyorsunuz?

— Hepsiyle değil ama bir ayakları benim evimdedir.

— Sizin hanımınız yok mu?

— Bir zamanlar vardı.

— Size bakacak biri lazım?

— Hepsi beni isterler. Bakacaklarını söylerler, ama benden para çekmekten başka bir şey düşünmezler. Bu yüzden birbirlerine girerler.

— En çok hangisini seversiniz?

— Eee, sen çok oldun artık, kapat şu çeneni.

SELİM

Ertesi sabah hava açılmış, günlük güneşlik olmuştu. Sevim:

— Yazdan kalma birgün, dedi. Müsaade ederseniz ben ağabeyime bakıp geleyim. Çok kalmam.

Kadri Bey:

— Ben de çıkacağım, dedi. Beraber gideriz.

Kadri Bey gümüş saplı bastonuna dayanarak sokakta ağır ağır yürüyordu. Ana caddeye çıktılar. Çevrelerine bakına bakına gidiyorlardı. Bir parkta dinlendiler. Tekrar yürüdüler. Sultanhamam'a kadar bu yürüyüş sürdü. Adam:

— Ben ara sıra böyle uzunca bir yol yürümezsem sağlığım büsbütün bozulur, dedi. Dizlerim yürürsem açılıyor. Arabam varken yaya gidiyorum diye bana hasis derler. Kim ne derse desin. Herkesin görüşüne göre kendini uydurmaya kalksan dünyanı şaşırırsın.

Sultanhamam'da büyük mağazalardan birinin önünde durdu. Vitrinine dışarıdan baktı.

— Gel şuraya girelim, dedi.

Kendisini karşılayan tezgâhtara:

— Şu hanıma göre bir kışlık palto, bir yağmurluk, iki takım elbise, iki takım iç çamaşırı, bir de ayakkabı istiyorum, dedi. Kendisi beğensin.

Sevim çok utanmıştı, ama beğendiklerini Kadri Bey hemen aldı, ayakkabıyı ve yağmurluğu giydi, ötekileri paket yaptılar.

Sevim teşekkür edecek oldu, adam:

— Canımı sıkma, dedi. Haylaz kardeşin nerede çalışıyor?

— Buraya yakın beyamca.

Biraz daha yürüdüler. Bir marangoz dükkânının önünde durdular. Dışarıdan bakınca pek küçük görünüyordu, ama içerisi eski bir hanın altına doğru uzanıyordu.

Selim'i uzun tahtaları rendelerken gördüler. Yerler diz boyu rende talaşı ile dolmuştu. Selim bir atletle çalışıyordu. Ter içinde kalmıştı. İki kardeş kucaklaştılar. Selim Kadri Bey'in de elini öptü. Kuvvetli bir gençti ama yine şikâyet ediyordu:

— Hergün böyle. Burada planya tezgâhı var. Bir tahta bir kaç dakika içinde temizlenir. Ben bir tahta için iki saat rende sürtüyorum. Planya elektrikle işlermiş, ben koluma çalışırsam daha ucuza gelirmiş. Eh ne yapayım. Geçen yıl da burada çalıştım.

Sevim üzgün üzgün:

— Can nerede çalışıyor? dedi.

— Sirkeci'de bir lokantada garsonluk yapıyor.

— Kaptanı görüyor musun?

— Birkaç defa rastladım. Halden büyük manavlara sebze ve meyve taşıyor, pazarcılara da yardım ediyormuş.

— Daha üç ay böyle çalışmaya mecburuz ağabey. Sonra inşallah havalar düzelir, kendi işimize bakarız.

Kadri Bey:

— Söyle de Pazar günü hastahaneye gelsin, dedi.

İki kardeş ayrılırken Sevim ağladı, Selim kıpkırmızı olmuştu. Onun da çok üzgün olduğu belliydi.

Pazar günü Selim geldi. Arkasında baştan geçme bir fanile vardı. Saçları ıslanmış, kazağı ıslanmış, belki tenine kadar su geçmişti. Ama aldırmıyordu.

Kadri Bey onu baştan aşağıya süzdü:

— Oğlum, dedi. Bak ben yetmiş yaşına gelmiş bir ihtiyarım. Dünyayı az çok öğrenmişim. Herşey okumakla değil biraz da tecrübe ile öğrenilir. Bir şeyi kırk defa söylesem üzerinde etki yapmaz. Ama bir defa başına gelip de canın yandı mı bir daha aklından çıkmaz. Sonra siz bir kişi değil, dört kişisiniz. Kardeşinden durumunuzu öğrendim.

Selim dikkatle dinliyordu. Kadri Bey:

— Kulağını bana ver oğlum, dedi. Babanız Cambaz Ali ne kazandı bu işten. Namusu ile yaşadı. Arkasında iki çocuk bıraktı ki başını sokacak bir evleri, geçinecek paraları yok. Tam bir yoksulluk içinde kaldılar. O her gün, her gece hayatını tehlikeye atıyordu. Nihayet bir gün düştü ve ölüp gitti. Ben yatağında rahatlık, bolluk içinde ölmüş bir tek cambaz işitmedim. Memlekete koca koca sirkler geliyor, burada da usta cambazlar görüyoruz. Ama nasıl bir ölümle öleceklerini Allah bilir. Sonra bir gün gelecek, sakatlanacak veya yaşlanacaksınız. O zaman kim bakacak size?

Selim:

— Hakkınız var beyamca, dedi.

— Şimdi beni dinle oğlum. Daha çok gençsin. Tesviyecilik, tornacılık gibi bir iş tut. Geceleri akşam liselerine git. Bir usta olup çıkarsın. Kimseye muhtaç olmazsın. Cambazlıkta hevesin mi var? İstersen senede bir ay, tatile çıktığın zaman cambazlık yaparsın.

Selim:

— Çok güzel beyamca, dedi. Ben de esaslı bir iş tutmayı düşündüm. Ama bu yalnız benim fikrimle olmaz. Kardeşim var, bir de arkadaşım var. Tutacağımız yeni işte başarı gösteremezsek onlarıda sürüklemiş olurum.

— Babamızın işi diye bırakmak istemediğiniz cambazlıkta devam ederseniz para pul sahibi olamazsınız. Her an sakatlanmanız veya düşüp ölmeniz mümkün. İyi bir cambaz olan babanız ne kazandı ki siz kazanacaksınız? Bu işi artık bir zevk için yapmalısınız. Benim küçük bir fabrikam var. Torna, tesviye, freze, hepsi içinde. İstersen yarın gider işe başlarsın. Sen genç ve çalışkan bir çocuksun. Artık delikanlılığa erişmişsin. Kimseye yük olmazsın. Can dediğiniz çocuk nasıl birşey?

Selim:

— Demir gibidir, dedi. Gayretlidir de.

— Peki, ikinizde fabrikaya gidiniz. Orada ustabaşıya benim kartımı veriniz. Başınızı sokacak bir ev kiralayıncaya kadar fabrikada yatarsınız.

Sana fabrikada ilk girişte bin ikiyüz lira aylık verilecek. Gündüz yemekleri de fabrikadan. Tamam mı?

Sevim yavaş yavaş ihtiyar adamın arkasına geçti. Eğildi, onu yüzünün bir tarafından öptü:

— Tamam beyamca, dedi.

— Kız sana sormadım.

Selim:

— Böyle bir şansı elbette kaçırmak istemeyiz efendim, dedi.

Selim kartı aldı, ihtiyar adamın elini öptü ve gitti. Kadri Bey:

— Sana gelince, dedi. Buradan çıkınca yazıhanede çalışacaksın.

APARTMANDA

Kadri Beyin bir gün canı sıkılıverdi:

— Toparlan kız, dedi. Çıkıp gidelim.

Sevim onun hastahane odasındaki eşyasını toplayıp küçük bavula koydu. Kötü bir havada kapıya gelen bir taksiye binip ayrıldılar. Sevim gitmeden önce Başhekimi gördü, elini öptü:

— Doktor Beyamca, dedi. Açıkta kalırsam yine gelirim buraya. Ben gitmiyorum, Kadri Bey götürüyor beni. Önce eve gideceğiz, sonra da beni yazıhanede çalıştıracakmış.

Başhekim:

— Güle güle, dedi. Sen nerede olsan ekmeğini çıkartırsın. Açıkta kalırsan bana gel. Yük olacak değilsin a...

Şişli'de bir apartmanın kocaman dairesine gittiler. Sevim Kadri Bey'in bavulunu taşıyordu. İçeriye girer girmez şaşkına döndüler. Tamam altı tane altı yaşından on yaşına kadar küçük çocuk, iki gençce hanım, bir de hizmetçi vardı.

Altı çocuk el ele tutuşup bir halka yapmış, ihtiyar adamın etrafında dönmeye başlamışlardı. Bir ağızdan da bağırıyorladı. Salonda adamcağız kendisini bir koltuğa attı.

Kadri Bey:

— Köpeksiz köy buldunuz çomaksız oynuyorsunuz değil mi? diye bağırdı. İnsanı geldiğine pişman etmeyiniz.

Sırıtık hizmetçiye:

— Bana bir kahve pişir, dedi.

Kadri Bey'in kızlarından biri Handan Hanım'dı. Öteki Güzin Hanım. Handan Hanım elli yaşına yakındı:

— Nerelerdesin baba? dedi. İnsan bir haber vermeden ortadan kaybolur mu? Belki bir ihtiyacımız olur, diye düşünmezsin?

Kadri Bey:

— Bilmiyor musunuz? dedi. Yaz gelince sizler yazlık iznınizi alır, canınız nereye isterse oraya gidersiniz, dinlenirsiniz. Ben de kışın tatil yapıyorum. Bir hastahaneye yatıp başımı dinliyorum. Gelir gelmez burnumdan getiriyorsunuz. Sizin eviniz yok mu? Buraya neye toplandınız?

— Aşk olsun baba, biz çocukların değil miyiz? Koskoca evde bir başına mı oturmak istiyorsun? Hem bu kız da kim oluyor, nerede bulup peşine taktın?

Kadri Bey:

— Süprüntü döktükleri bir arsada, çöp tenekesinin içinde buldum, dedi. Şu söylediğin lafa bak. Hastahaneden getirdim. Burada birkaç gün misafir kalacak. Yazıhanede çalıştıracağım.

Handan Hanım:

— Güleyim bari, dedi. Elin yumurcağı yazıhanede çalışır mı?

— Bana bak, Handan, sen benim keyfimin kelkâhyası değilsin. Bak şuraya geldim, bir kahve istedim, hani ya, nerede kaldı?

Güzin Hanım:

— Zehra, babamın kahvesi nerede kaldı? diye haykırdı.

Hizmetçi kapıya geldi:

— Çocuklar kavga ediyorlardı, dedi. Onları ayırdım. Şimdi pişireceğim.

Salona arkasında pijamaları bulunan bir erkek girdi:

— Bu ne gürültü be? diye bağırdı. Başım şişti. Karı koca bir öğle uykusu uyumağa rahat yok. Bu ne biçim ev be?

Arkasından genç ve güzel bir hanım da gelmişti. Birden:

— Cemil Bey, beybaba gelmiş, diye bağırdı.

Telâşla gelip Kadri Beyin elini öptü. Kadri Bey:

— Çok yaşa kızım, dedi. Bir el öpmeyi akıl eden sen varsın? Sonra da gelini seviyorsun diye başımın etini yerler.

Handan Hanım:

— Tabii, dedi. Yüzüne gülecek, kesene göz dikecek.

Kadri Bey:

— Sen hem yüze gülmezsin, hem de keseye göz dikersin. Hepinizin parası pulu, altında otomobili var, hâlâ ne istersiniz benden?

Kadri Bey bir sigara yaktı. Sevim etrafına bakınıp bir tabla buldu, getirip Kadri Bey'in elinin altına koydu, Handan Hanım:

— Oooo, maşallah, dedi. Elinden iş de geliyor.

Bir başka genç kadın girdi salona. Pek şıktı. Başıyla bir selâm verdi. Kadri Bey'in eline uzandı. Kadri Bey parmaklarıyla onun eline şöyle bir dokundu:

— Çok yaşa Şükran, dedi. Sen de burada mıydın?

Şükran Hanım:

— Bu sabah geldik, dedi. Ablalarımı da gördüm. Hemen gidiyoruz. Çocuklar çok gürültü ediyorlar.

Kadri Bey, Sevim'e:

— Kız, dedi. Durumu görüyorsun ya. Bir de bana hastahanede ne işin var, senin evin yok mu? der gibilerden soru sorup duruyorsun. Benim evim var ama orada birbirlerini yiyen bir kalabalık var.

Kadri Bey kapıya bakıp:

— Zehra kahve nerede kaldı? diye bağırdı.

Kahve nerede kaldı?

Fakat Nazan Hanım elinde kahve fincanı ile içeriye girmişti. Handan Hanım:

— İşte sevgili gelininiz kahvenizi getirdi, dedi.

Kadri Bey:

— Sağ ol kızım, dedi. Handan sen de bir gün olsun babanın gönlünü al. Bu yaşa geldim, elinden bir fincan kahve içmedim.

Handan:

— Ben hizmetçi değilim, dedi.

— Bir kadın evinin hem hanımı, hem hizmetçisidir. Babaların hizmeti hizmetçilere bırakılmaz.

Nazan Hanım, Sevim'in yanındaki bavulu aldı:

— Gel kardeşim, dedi. Beybabanın odasını gösteriyim.

Sevim, Nazan Hanım'ın arkasından gitti. Odaya girdiler ki, adamcağız içinden çıkalı bir ay olmuş, yatağı bile düzeltilmemiş.

Nazan Hanım:

— Seni tanımıyorum kardeşim, dedi. Ama görüyorsun ya kocamın babası böyle parasıyla puluyla bakımsız kalıyor. Şu hale bak. Evde hizmetçi de var. Bu zamana kadar bir yatağı olsun düzeltilmez, odasının tozu alınmaz mıydı?

Sevim:

Nazan Hanım hizmetçiye seslendi:

— Zehra, temiz çarşaf getirsene, dedi.

Zehra yayık yayık?

— Temiz çarşaf yok, dedi. Beyefendinin geleceğini bilmiyordum ki yıkayayım.

Odanın kapısı açıktı. Kadri Bey duymuştu:

— Nereden geldim, diye haykırdı. Herkesin istediğini yapayım, herkesin rahatını düşüneyim, altıma serecek bir temiz çarşaf bulunmasın? Yazıklar olsun sizin gibi evlatlara.

Sonra adamcağız ayağa kalktı, haykırmaya başladı:

— Hiçbirinizi istemiyorum, hiçbirinizi. Defolun gidin başımdan. Ölsün diye gözümün içine bakıyorsunuz. Haydi bakmayın öyle yüzüme, gidin diyorum size. O hizmetçi karıyı da alın başımdan.

Nazan Hanım:

— Beybaba, hepimiz gideriz, siz sinirlenmeyiniz, dedi.

Sanki bağırıp çağıran bir ordu yavaş yavaş uzaklaşmıştı. Sevim salonda yalnız kalmış, ne yapacağını şaşırmıştı. Yalnız iki gelinle iki oğul giderken ihtiyar adamın elini öpmüş:

— Beybaba, sinirlenme, demişlerdi.

Zehraya kadar hepsi gitmişlerdi. Ahçı Halil Efendi yukarıya çıktı:

— Beyefendi, dedi. Akşama ne yiyeceksiniz. Ne para var, ne de bir lokma yiyecek ekmek. Hepsini silip süpürdüler.

Kadri Bey:

— Bunlar da sözüm ona evlat, dedi. Vallahi gelinlerin kızlarımdan, oğullarımdan bin kat iyi. Al şu parayı, git ne lazımsa al. Kız, Sevim, ne yiyeyim ben, söylesene. Sen de kazık gibi durma.

Sevim:

— Hafif bir şehriye çorbası, dedi. Cızbız, kuru bamya, boncuk makarna, bir de kayısı kompostosu. Limonu unutmayın ahçıbaşı.

Ahçıbaşı:

— Beyefendi, dedi. Bu açıkgöz çocuk da kimin nesi?

Kadri Bey:

— İyi kızdır o, dedi. Cambaz kız. Sen dediklerini yap.

Sevim her tarafa girip çıkmış, dairenin içinde neyin nereye konduğunu öğrenmiş, sonra örtüleri yıkamış, çamaşır makinesinde kuruttuktan sonra ütülemiş, Kadri Bey'in odasını hazırladıktan sonra da dağ taş yığılı duran bulaşıkları yıkamaya başlamıştı.

Akşam iyice yaklaştığı zaman kapı çalındı, gelen büyük oğlu Cevdet Bey'di. Sevim kapıyı açtı:

— Buyurun, dedi. Siz kimsiniz?

Cevdet Bey:

— Sen kimsin? dedi.

— Ben Cambaz Ali'nin kızıyım?

— Burası cambazhane mi?

— Değil, ama ben hastahanede Kadri Beyamca'ya baktım.

— Şükran Hanım burada mı?

— Hayır, hepsi birden çıkıp gittiler.

— Neden gittiler?

— Ben bilmiyorum.

Kadri Bey içeriden seslendi. Cevdet Bey, babasının yanına gitti:

— Nasılsın baba? dedi.

— Hamdolsun iyiyim.

— Ben de seni iyi gördüm. Dinlendin mi bari?

— Tahlilleri yaptırdım, kontroldan geçtim. Eh dinlendim sayılır. Ama buraya gelir gelmez yine canım sıkıldı.

— Hayrola baba?

— Tam bir ay oldu buradan çıkalı. Yatağım bıraktığım gibi duruyor. Yatağımın örtülerini değiştirmeye kimse yanaşmamış. Sürahide bir aylık su duruyor. Sigara tablasını bile dökmemişler. Benim buradan gittiğimi fırsat bilip geliyor, yiyor, içiyorlar, her tarafı kir içinde bırakıp gidiyorlar. Yiyecek, içecek, para namına hiçbir şey yok.

— Üzülme baba.

— Sen gel de üzülme. Hepinize daire aldım, irat verdim. Hepinizin işi yolunda, rahatınıza diyecek yok. Ama ortada durmadan didiklenen, soyulan bir ben varım. Doymak bilmeyen bir hırs. Hepiniz beni yağma ediyorsunuz.

— Ben de mi baba?

— Sen de oğlum, sen de. Allah beni hiçbirinize muhtaç etmesin. Ben kendi çocuklarımdan en küçük bir yakınlık görmedim. Her tarafı kir pas içinde bıraktılar. Bu adam da hastahaneden çıkıp geldi. Hatırını soralım, bir işini görelim diyen olmadı.

Sevim salonun bir köşesinden dinliyordu bunları. Cevdet Bey:

— Haklısın, dedi. Ama Şükran ötekilere benzemez.

Kadri Bey içini çekti:

— Damatlardan da hayır yok. Ama gelinler kızlarımdan çok daha iyi. Onlar baba derlerse kızlarım aksi moruk, huysuz bunak, diyor. Benim ölümü sıçanlar yiyecekmiş. Varsın yesin.

.....

Sevim o gece Kadri Bey'in karşısında yemek yedi. Kahvesini pişirdi. Salondaki kanepelerden birinin üstünde yattı.

Sabahleyin erkenden kalkarak kahvaltıyı hazırladı. Kadri Bey'in giyinmesine yardım etti. Kadri Bey:

— Ben gidiyorum, dedi. Bir defa yazıhaneyi dolaşayım. Fabrikaya da uğrarım. Artık akşama gelirim. Sen ahçıya yemek ısmarla. Al şu paraları, lazım olduğu kadar ısmarlarsın.

Sevim koca dairede yalnız kaldı. Kadri Bey'in odasını topladıktan sonra mutfağa gitti. Ahçı orada kahvesini içiyordu.

— Halil Amca, dedi. Öğleye ne yiyeceğiz? Kuru bamya kaldı değil mi? Sen bir de pilav yap. İkişer kemik de pirzola yeriz olur biter. Ama akşama Kadri Bey'e yemek beğendirmek lazım. Ne yapalım?

Ahçı:

— Ne bileyim ben, dedi.

— Öyleyse beni dinle. Yine hafif bir düğün çorbası yap. Arkasından bir ciğer yahnisi. Ama soğanları diri olmasın. Bir de fırında makarna. Kaşar peyniri de al. Kayısı hoşafı hiç eksik olmasın.

— Şimdi ciğerle kim uğraşacak?

— Tembellik etme. Sen de yiyeceksin. Yarın için iki tane baş alırsın. Bir de gerdan sövüşü yap.

— Olur ama sen de bana yardım et.

— Elimden geleni yaparım. Ama her taraf kir içinde. Dağ taş çamaşır var.

— Bana bak kız, sen bu evde barınamazsın. Var ananın babanın yanına git.

— Onların yanına gitmeme daha vakit var.

— Neden, ne bekliyorsun?

— Onlar öldüler de...

— Ya... ne bileyim ben. Başın sağ olsun. Kimsen yok mu başka?

— Ağabeyim var. Hem neden bu evde barınamıyacağım?

— Kadri Bey çok aksi, sinirli bir adamdır.

Sevim'in canı sıkıldı:

— Halil Amca, dedi. Ben tam bir ay hastahanede Kadri Bey'e baktım. İlk günlerde biraz aksilik etti ama sonradan şeker gibi bir adam oldu.

Halil Efendi gizli birşey söyler gibi sesini indirdi:

— Bana bak kız, dedi. Bunlar paraya, varlığa doymazlar. Hepsi zengin, hepsinin malı, mülkü var. Ama gözleri hâlâ Kadri Beyin parasında.

— Gelip insan gibi otursalar olmaz mı? Hem babalarına bakarlar.

— Babayı düşünen kim?

Öğleden sonra Şükran Hanım geldi. İçeriye girer girmez babasını sordu. Sevim işine gittiğini söyleyince:

— Biraz temizlik yapayım diye geldim, dedi.

Sevim:

— Siz yorulmayınız, dedi. Ben bütün bulaşıkları yıkadım. Örtüleri, çamaşırların çoğunu da yıkayıp astım. Şimdi bütün odaları süpürüp salonu sileceğim.

Şükran Hanım:

— Sen çok hamaratsın, dedi. Annen yok mu senin?

— Ne ana, ne baba, bir ağabeyim var.

— Baban ne iş yapardı?

— Cambazdı babam. O da annem gibi beyin kanamasından öldü. Ne âletlerimiz kaldı ne birşey. Ama ne yapalım, babamızın sanatı. Kışın şurada burada çalışır, yazın yollara düşeriz, kasaba kasaba dolaşıp cambazlık yaparız.

— Senin de marifetlerin var mı?

— Eh, az çok birşeyler yaparım. Ama ağabeyim çok güzel takla atar.

— Takla atmakta bir şey mi? Elini, başını yere koy, sırt üstü yuvarlan.

Sevim gülmeye başladı:

— Öylesi değil ablacığım. Bak takla böyle atılır.

Sevim salonun geniş bir yerinde olduğu yerden bir zıpladı ve elleri, başı yere düşmeden tekrar ayaklarının üzerine düştü. Şükran Hanım:

— Kız sen lastik misin, nesin? diye bağırdı. Ya düşsen.

— Düşersem ne olur? Ben de beyin kanamasından giderim. Birgün hastahanede Kadri Beyamca'ya bir numara yaptım, ellerini yüzünü kapattı.

— Nasıl numara?

— İşte böyle.

Sevim bacaklarını biraz açarak arkasına doğru yattı yattı başını iki bacağının arasından çıkarıp Şükran Hanım'a gülümsedi. Şükran Hanım:

— Aman Allah'ım, başım döndü, dedi.

Sevim doğrulmuştu:

— Bunlar ufak işler, dedi. Bizim artık trapezimiz, ip gerecek direklerimiz yok. Sadece hokkabazlığa, bir de vücut geliştirmeye dayanan numaralar yapıyoruz. Hoşunuza giderse size bir numara göstereyim.

— Görelim bakalım.

Sevim beline bağladığı bir elbise kuşağını uzattı:

— Şununla iki elimi birbirine bağlar mısınız?

Şükran Hanım onun ellerini bağladı. Sevim dişleriyle bağlanan kuşağı çözdü. Şükran Hanım:

— Aman sende, dedi. Onu herkes yapar. Dişinle çözdün. Bu da bir şey mi?

Sevim gülmeye başladı:

— Peki ama hani sizin kolunuzdaki bilezik?

Şükran Hanım bir çığlık kopardı. Sevim koynundan bileziği çıkarıp ona uzatırken güldü:

— Bu iki numaradır, dedi. Birincisi ile göz boyarsınız. Karşınızdakinin dikkatini onun üstüne çekerken ikinciyi başarırsınız. Bileziğiniz de pek güzel.

— Cevdet Bey'in hediyesi. Ama senin bu el çabukluğundan korkulur.

— Korkacak ne var Şükran Hanım. Yankesicilik yapacak olsam burada ne diye dağ taş bulaşık yıkayacaktım. Ne diye koskoca daireyi temizlemeye kalkacak da yediğim yemeği hak edecektim.

— Doğru ama, herkes böyle düşünmez.

— Kim nasıl isterse öyle düşünsün. Biz cambazlar hak etmediğimiz parayı hiçbir zaman almayız, bilgimizi, becerikliliğimizi kötü yolda kullanmayız. Şimdi siz el çantanızda kaç para var biliyor musunuz?

Şükran Hanım:

— Elbette, dedi. Yirmi dört lira elli beş kuruş.

— Hayır efendim, tam yirmi yedi lira yirmi kuruş. Bir de kapı anahtarı.

Şükran Hanım masanın üzerine bıraktığı çantasını telaşla açtı. Paraları saydı. Sonra:

— Vallahi doğru, dedi. Ben senden korktum Sevim:

Kız:

— Hiç korkmayınız, dedi. Birgün ben de bıçak numarasına kurban giderim.

— O da ne demek?

— Ben duvara dayanırım. Ağabeyim on adım uzaktan on tane bıçak atar. Beşi bir tarafıma, beşi de öte tarafıma duvara saplanır.

— Korkmaz mısın?

— Korksam aç kalırız. Birgün bir cambaz, kızına böyle bıçak atıyormuş. Birisi kızın tam boğazına saplanmış. Zavallı orada ölüvermiş.Tabii cambaz hemen bıçaklardan birini kendi kalbine saplamış, kızının ölüsünün üzerine yıkılmış. İkisini birden gömmüşler.

— Aman sus, hiç anlatma.

Şükran Hanım Sevim'den hem hoşlanmış, hem de onun anlattıklarına üzülmüştü. İkisi birden çalışarak daireyi temizlemeyi başardılar. Şükran Hanım babası gelmeden evvel çıkıp giderken:

— Ortalığı dağıtacak kimse yok, dedi. Sen babamıza pekâlâ bakabilirsin.

FABRİKADA

Kadri Bey öğle yemeğinden sonra fabrikaya gitmişti. Muhasebede biraz oturduktan sonra işçilerin çalıştıkları kısma indi. Can'ı da Selim'i de orada gördü. İkisi de canla başla çalışıyorlardı.

Kadri Bey, Ahmet Usta'yı bir kenara çekerek:

— Nasıl buluyorsun bu delikanlıları, dedi.

— İşleri fena değil ama tutumları hiç hoşuma gitmiyor.

— Ne gibi?

— Durup dururken kapışıyorlar. Birbirlerini savurup yere atıyorlar. Sonra fırıldak gibi dönüp parande atıyorlar. Bir de yumruk kavgasına tutuşuyorlar.

— Bunları iş saatlerinde mi yapıyorlar?

— Hayır, öğle paydosunda.

— Bana bak Ahmet. Bu işler bu çocukların sanatıdır. Onlar da ekmek parası için çalışıyorlar. Bir çok insanın çeşitli marifeti olabilir. O yapıyor da ben yapamıyorum diye kızmanın alemi var mı?

— İşçiler cahildir efendim.

Kadri Bey ortaya çıkarak seslendi:

— Bana bakın arkadaşlar, dedi. Can'la Selim hayatlarını cambazlıkla kazanıyorlar. Onların bazı bilgileri vardır. Herkes bunları yapamaz. Kıskanmanın, hırslanmanın lüzumu yok. Onların bilgileri sizleri eğlendirmelidir. Sizler usta olup yetişirsiniz. Sizin de onlardan üstün bilgileriniz var. Bu genç arkadaşların yetişmesini ben istiyorum. Biribirinizi kardeş gibi seviniz. Ben evimde bulamadığım rahatı aranızda buluyorum.

Sonra Selim'le Can'ı çağırdı:

— Bakınız çocuklar, dedi. Ben hastahaneden çıktım. Sevim'i de yanıma aldım. Şimdilik benimle oturacak. Siz ikiniz gündüzleri çalışacak, akşamları da gece derslerine gideceksiniz. Burada ikiniz cambazlık yapar, öğle vakitlerinde arkadaşlarınızı eğlendirebilirsiniz. Bildiklerinizden onlara öğretmenize karışmam. Ama kapışmak yok.

Kadri Bey gittikten sonra çay molası verildiği saatte Selim cambazlığa ait duyduklarını anlatıyordu. Bu işçilerin duymadıkları bir konu olduğu için merakla dinliyorlardı. Zaten iki çocuğun da övündükleri yoktu. İkisi de yumuşak huylu

gençti. Ellerine dört beş tabak alıyor, bunları birbiri arkasından havaya atıp tutarak oynuyorlardı. Sonra bu tabaklardan ikisini bir sopanın ucunda durmadan döndürüyorlardı.

Selim kız kardeşinin doğumunu, önce annesinin, sonra babasının ölümünü içi üzülerek anlatmış ve:

— Çok tehlikeli bir iş, demişti. İnsan en çok kendisine güvendiği bir sırada kazaya uğrar. En meşhur sirklerdeki hayvan terbiyecilerinden birinin vahşi hayvanlar tarafından parçalandığını işitmişsinizdir.

Bir işçi:

— Daha gençsiniz, dedi. Başka bir iş tutsanıza.

Selim:

— Haklısın, dedi. Ama babamın bize bu kadar emek vererek öğrettiği şeyleri nasıl bırakalım.

Ahmet usta:

— Bildikleriniz spor olarak kalır sizde, dedi. Belki beden eğitimi öğretmeni olursunuz. Milletlerarası spor yarışmalarına girersiniz. Dipdiri gençlersiniz, kahvelerde numara yapıp bahşiş toplamak ağır gelir size.

Selim içini çekerek:

— Hakkın var usta, dedi. Amcam da cambazmış. Bu yolda ölmüş. Anamız da, babamız da bu yolda öldüler. İnsan kendi canını düşünmüyor, ama on iki yaşında bir kardeşimiz var, onu böyle bir ölüme sürüklemek doğru değil.

Ahmet Usta:

— Can kardeşin değilmiş, dedi.

Can içini çekerek anlattı:

— Ben onların yanına yeni girdim, dedi. Bir gün bir gazinoda bir numara yapıyordum. Birkaç kuruş kazanacaktım.

Baktım bunlar girdiler içeriye. Birbirimize saldırdık. İki cambaz bir ipte oynamaz derler ama, yerde pekâlâ kapışabilir. Selim beni savurdu, ama ben ayak üstüne düştüm, bir iskemle kapıp başına vurmak istedim, kız ayağımı bir çeldi sırt üstü yerde buldum kendimi. O hızla Selim'in bacaklarına daldım. Kaldırıp, tepe üstü yere vurayım dedim. O yere düşerken beni havalandırdı. Ben düşerken onu havalandırdım. Birbirimizi kenetlenmiştik. Kız işi anlamış. "Ağabey bu oğlan bize lazım olacak" diye bağırdı. Kavgayı bıraktık. O günden sonra da beraber çalışmaya başladık.

Selim beni savurdu.

Ahmet Usta:

— Sen de cambaz mıydın? diye sordu.

Can anlattı:

— Babam cambazmış. İpin üstünde kurban keser, türlü marifet gösterirmiş. Bir aralık işsiz kalmış memlekete gelen bir sirke kapılanmış. Beraber Orta Avrupa'yı dolaşmışlar.

Ahmet Usta:

— Haydi çocuklar, vakit geldi, dedi. İş başına.

Selim'le Can fabrikada çok iyi çalışıyorlardı. İkisi de çok çevik, çok kuvvetli birer genç oldukları hâlde bu üstünlüklerini ortaya koymuyor, övünmüyor, kendi yaşlarında çıraklardan daha çabuk yetişmeye, başarılı olmaya başladıkları hâlde yine bütün atölyenin temizliğini yapıyorlardı.

Akşam olup paydostan sonra bütün işçiler gidince dışarıya çıkıp karınlarını doyuruyor, sonra bir köşeye koydukları yataklarını seriyor, yatıyorlardı.

Fakat yatar yatmaz hemen uyumak mümkün olamıyordu. Çoğu zaman Selim içini çekiyor:

— Kız ne yapar şimdi dersin? diyordu.

Can hep iyimserdi:

— Zehir gibi kız o. Hiç merak etme. Benim de kardeşim sayılır. Sana ağabey derken beni ayırmaz. Belki de benim hiç kimsem olmadığı için acıyor.

— Eee, bizi hiç hesaba katmıyor musun?

— Ben de onu söylüyorum ya, sen varsın, Sevim var. Kaptan da var. Dördümüz birimiz için herşeyi göze alırız. Kardeşini neden merak ediyorsun? Zehir gibi kız. Eeeee, ne de olsa bir cambaz kızı. Gözü açıktır. Başka kızlara benzemez.

Selim başını sallıyordu:

— Ne de olsa bir kız. Biliyorum, çok çevik, cambazlığa çok yatkın, ama babamız cambazdı, anamız cambazdı diye onu da bu yolda çalıştırmanın anlamı ne?

— Doğru. Ama bir kere girmişiz bu işe.

— Bana bak Can. Hem kendimizi, hem kızı ziyan ediyoruz. Kadri Bey çok doğru söyledi. Hevesimiz varsa bunu spor olarak yaparız. Bir insan ekmek yiyecek bir işe sahip olur, bir de onun yanı sıra bir başka işi, eğlencesi olur. Yazarlar, besteciler, müzisyenler böyle değil mi? İşlerini bitiriyor, sonra zevkli olan öteki işlerine bakıyorlar.

— Biz ne yapabiliriz?

— Ne yapacağız, kendimizi tanıtabilirsek varyeteye çıkarız. Bu da zevkli bir iş. Düşün bir kere, süklüm püklüm bir kahveye gidip köpeğe parsa toplatacağımıza, sahnede perde açılınca alkıştan kıyamet kopar.

— İyice çalışmak lazım.

— Sanki kahvelerde, gazinolarda ne yapıyoruz?

— Bıçak atma oyunu olacak mı?

— Ben kardeşimin hayatını tehlikeye koyamam. İnsanın eli titrer, bıçak kıza saplanıverir.

— Giyomtel numarası?

— A, bak istersek onu yaparız. Ele yatkın bir ok hiç şaşmaz. Bu numaraları birer birer tesbit edelim.

Hemen her akşam bunları konuşuyorlardı.

Yatmadan önce, bütün atölye sulanıp süprülüyordu. Aldıkları avans para ile kıyafetlerini yoluna koymuşlardı. Parayı korka korka harcıyorlardı.

Ama kaptanı bir pazar günü pazar kurulan yerde bulmuşlardı. Zavallı iş bulacağım diye çırpınıp duruyor, geceleri

bir sokağa çektiği kamyonda yatıyordu. Aradıkları zaman buluşmak için bir yer belirttikten sonra arkasına sağlam bir kazık, birde yağmurluk alması için ellerindeki parayı ona vermişlerdi.

ŞÜKRAN HANIM

Apartmana gelişinden bir ay sonra Şükran Hanım, Kadri Bey'e bir akşam şöyle demişti:

— Beybaba, ben sizin kızınız değilim, ama kızlarınızdan daha çok sizi severim. Siz böyle küçük bir kızın elinde sefil olursunuz. Size bakmak, sizi rahat ettirmek lazım.

Kadri Bey, yemek sırasında söylenen bu sözlere biraz şaşmıştı. Oğlu hiç sesini çıkarmıyordu. Sevim de ağzında yemek olduğunu unutmuş, öylece bakıp kalmıştı. Kadri Bey:

— Şükran, dedi. Beni düşündüğün için sana teşekkür ederim. Ama benim başımı dinlemeye de ihtiyacım var, belki her işe tek başına yetişemez ama iyi kötü bakıyor bana. Hiçbir şikâyetim yok.

— Nihayet bir çocuktur beybaba. Fazla olarak onun okumaya ihtiyacı da var.

— Doğru, okullar açılınca onu bir yere yazdırırım.

Kadri Bey sinirli, ama sabırlı bir insandı. Gelinini davet etmemişti ama o iki çocuğu ile gelip yerleşmişti. Kocası da akşam geliyordu.

Şükran Hanım pek kurnaz bir kadındı. İyi muamele ediyordu Sevim'e. Kendisine abla dedirtiyordu. Fakat birgün Handan Hanım gelmişti. Salonda konuşmaları Sevim şöyle duymuştu:

— Bu sulu kız hâlâ burada mı? Yılan görmüş gibi oluyorum onu görünce. Ne yüze gülücü kız. Galiba ihtiyarın yüzüne gülüp kendisini yamayacak.

— Ne yapabilir abla?

— Ne yapacak? Beni evlat edin der.

— Ne olur edinirse?

— Ne olacak, bütün mirasa o da ortak olur. Bunları sana daha evvel anlatmadım mı? Git, babamla otur diyen ben değil miyim?

— Aklımdan çıktı abla.

— Ne yap, yap bu kızı attır bu evden.

— Beybabam ondan hoşlanıyor, ben ne yapabilirim?

— İftira edersin kız. Birşey alır, onun yattığı yere filan koyarsın, sonra meydana çıkarırsın, babam da onu kovar.

Sevim ancak bu kadarını duymuştu. Ama bu kadarı da yeterdi. Artık ağzının tadı kaçmıştı. Şimdi Kadri Bey birşey isteyecek olsa hemen Şükran Hanım koşuyordu.

Akşamları sofrada, kocasına söyler gibi, Kadri Bey'e duyuruyordu:

— Çamaşır, bulaşık, ortalığın temizliği, üstelik iki çocuk. İnsan hangi birine yetişsin.

Sevim çok üzülüyordu ama, karışmıyordu konuşmaya.

Bir akşam sofraya işkembe yahnisi gelmişti. Kadri Bey nohutlu işkembeyi görünce Sevim'e haykırdı:

— Sen benim işkembeden iğrendiğimi bilmiyor musun? Neden yaptın bunu? Bana bak, rahat sana batıyor galiba.

Sevim başını iğmiş, biraz sonra da ağlamaya başlamıştı.

Şükran Hanım:

— Beybaba, kusuruna bakmayınız, nihayet çocuk, dedi.

— Ben çocuk anlamam. Aklı şeytan gibi herşeye erer.

Sevim yavaşça kalkmış, yemek odasından çıkmıştı. Kadri Bey çok kızdığı için sofradan kalkıp mutfak kapısını açtı:

— Halil, buraya gel, dedi.

Ahçı içeriye girdi. Kadri Bey bağırdı:

— Sen benim işkembe kokusundan iğrendiğimi bilmiyor musun? Bunca senedir buradasın, öğrenemedin mi?

— Öğrendim beyefendi.

— Peki neye soktun eve? O kızın canı mı istemiş?

— Hayır efendim. Gelin Hanım emir verdi, bendeniz de pişirdim.

— Pekâlâ, git bakayım.

Şükran Hanım iyice afallamıştı. Kadri Bey sofradan kalktı. Salona gitti, orada arandı, bulamayınca küçük odaya gitti. Kapıyı açtı. Sevim yatağının üzerine kapanmış ağlıyordu.

Kadri Bey haykırdı:

— Sevim, git bana biraz beyaz peynirle bir dilim ekmek getir, bir bardak da su. Ben salondayım.

Kız, yüzü gözü yaş içinde kalktı. Mutfağa girdi. Bir tabağın içine peynirle ekmek koydu. Bir bardak da su aldı. Onları salona götürdü. Kadri Bey:

— Git, yemeğini ye, diye bağırdı.

Sevim önce yüzünü yıkadı. Sonra istemeyerek sofraya, eski yerine oturdu. Bir yanda yaşaran gözlerini kuruluyor, bir yandan da ağzına aldığı bir ekmek parçasını çiğnemeye çalışıyordu.

Şükran Hanım:

— Bu kızın ne kabahati var. İşkembeyi sen istedin. Ben de ahçıya söyledim. Çocuğun ne suçu var ki bir araba lâkırdı işitsin?

— Niye kabahat benim diye çıkmadın ortaya?

— Korktum babandan.

Sevim kalktı. Sofrada kayısı hoşafı vardı. Kadri Bey her akşam içerdi bu hoşaftan. Kız bir kâseye koyarak bir de kaşık alıp salona götürdü. Kadri Bey ekmekle peyniri yemişti. Hoşafı görünce kızmadı. Yalnız eliyle işaret etti:

— Otur şuraya.

Sevim oturdu. Kadri Bey hoşafı kaşık kaşık içti. Sonra bir sigara yaktı. Bu sırada oğlu da salona girmişti. Kadri Bey:

— İşkembeyi ben pişirtmedim diye niye söylemedin bana, dedi.

— Efendim, birden kızmıştınız. Suç benim değil, ablamın diyebilir miyim? Benim gibi bir yetim varken iki çocuk sahibi gelininiz azar mı işitsin?

Bu sözü iki çocuğunu ellerinden tutarak salona giren Şükran Hanım da duymuş, donup kalmıştı.

Kadri Bey:

— Anlıyorum, dedi. Yine bir şeyler dönüyor. Bana bak Sevim, benim odama sen bakacaksın, benim yiyeceğim yemeği sen söyleyeceksin. Ben seni bana bakasın diye getirdim.

Kadri Bey'in bu davranışı önce çok üzülen Şükran Hanım ile kocasını kızdırmıştı. Adam ertesi gün:

— Şu hale bak, diyordu. Bacak kadar yumurcak için bizi kırıyor. Tevekkeli bunak demiyorlar ona.

O gün nedense dairesine gitmemişti. Çocuklar koridorda kavgaya tutuştukları zaman odadan fırladı. Sevim'i de orada gördü:

— Bana bak, dedi. Çocuklarımı sana hırpalatmam. Senin kafanı patlatırım, anladın mı?

Şükran Hanım:

— O birşey yapmadı, diye karıştı.

Kocası büsbütün kızdı:

— Şu sokak çocuğunu koruma bana karşı.

Adam hırsla Sevim'in üstüne yürüdü. Fakat kendi çocuklarının yere attığı portakal diliminin üzerine basınca ayağı kayıp boylu boyunca yere uzandı.

Karısı ona yardıma koşarken:

— Elin anasız, babasız, kimsesiz yetimini dövmeye kalkarsan Allah böyle ayağına dolaştırır, dedi. Ben burada oturmam, anladın mı? Ablan kendisi gelsin, burada işler becersin. Beni araya sokmayın. Ben para arsızı, miras arsızı değilim sizler gibi.

O akşam somurtuk gelen Kadri Bey, yemekte oğlunun başındaki şişi gördü:

— Hayrola, dedi. Düştün mü?

— Ayağım kaydı, dedi. Bu uğursuz, yere portakal dilimini düşürmüş. Üstüne bastım.

Kadri Bey kaşlarını çatmıştı. Şükran Hanım:

— Beybaba, dedi. Sevim'in birşey yaptığı yok. Portakalı yere Doğan atmıştı. Yemek sırasında sizi rahatsız ediyorum ama size haber vermek mecburiyetindeyim. Ben evimize dönmek istiyorum. Burada kalırsak korumaya çalıştığınız Sevim çok acı çekecek.

Kadri Bey:

— Yahu, ne istiyorsunuz bu çocuktan, dedi. Size ne zararı var?

— Beni bağışlayın Beybaba, bu kızı çocuklarınızın hiçbiri istemiyor. Çünkü onu evlat edinirmişsiniz. Böylece sizden kendilerine kalacak miras eksilirmiş.

Kadri Bey haykırdı:

— Hay gözlerini toprak doyursun. Yahu hepsine birer yuva kurdum, dayadım döşedim, altlarına araba aldım. Hepsinin de rahat rahat geçinecek aylığı var. Hâlâ mı miras? Cevdet, sen de öyle mi?

Cevdet Bey:

— Baba, dedi. Handan ablamın kışkırtması.

ZEHRA

Şükran Hanım çocuğunu alıp gitmişti. Kadri Bey akşam dönüşünde onu bulamayınca sormadı bile. İki çocuk da çok arsız ve yaramazdı. Yaşlı adamın başı şişiyordu. Fakat kahvesini getirdiği zaman Sevim'e:

— Şükran hepsinden iyidir, dedi. Ben asıl öz kızlarımdan ve oğullarımdan şikâyetçiyim.

Aradan bir iki gün geçince Zehra apartmana geldi. Sevim'e hiç de dost gibi bakmadı.

— Sen hâlâ burada mısın? dedi.

— Buradayım.

— Ama ben seni ayağımın altına alıveririm.

— Ben de seni tepe üstü şuraya çakarım, altı ay yerinden kalkamazsın. Bana iyi bak, ben cambaz kızıyım.

Zehra cahil, aptal bir kadındı. Epeyce iri yarıydı. Belki de şişmanlığına güveniyordu. Sevim'in üstüne yürüdü, kucaklayıp altına alacaktı. Fakat elini sürer sürmez kendisini sırt üstü yerde buldu. Şaşmıştı buna. Yüzü morarak yerinden kalktı. Yeniden kıza saldırmak istedi, ama yine yere serildi.

Sevim hiç telâş etmeden ayakta duruyordu:

— Haydi, bir daha dene.

Kadın nefes nefese doğruldu. Kendisinin yarı ağırlığında bile olmayan bu kızı nasıl ayağının altına alsındı? Bunu düşünüyordu. Sevim:

— Bana bak, dedi. Buraya ne için geldiğini biliyorum. Ama boşuna çalışma. Beni buraya Kadri Bey getirdi, Kadri Bey git der, hemen giderim. Bana ne sen karışabilirsin ne de seni buraya yollayanlar.

Kadın sabırlı olmaya çalışarak:

— Burası benim eski kapım, dedi. Benim kimim, kimsem yok. Sen ortaya çıktın, ortalığı karıştırdın.

— Gözünü aç, terbiyenle çalışacaksan çalış. Benimle uğraşmaya da kalkma.

— Ben beyefendi ile görüşürüm, sen karışma.

O akşam Kadri Bey geldi. Zehra ağlamaklı tavırlar takınarak Kadri Bey'in karşısında yalvarmaya başladı.

— Beyefendi, benim bunca yıllık emeğim var. Ben sizin kapınızda büyüdüm. Aylardan beri orada burada sürünüyorum.

Sevim:

— Efendim Handan Hanım'ın yanındaydı, dedi. Şükran Hanım giderken bana söyledi. Bunu buraya sokup bana iftira atacak, buradan kovulmama sebep olacaklarmış.

Zehra:

— Hepsi yalan, dedi.

Zehra'nın yalvarmaları para etmedi. Çıkıp gitmek zorunda kaldı. İki gün sonra Kadri Bey apartmana başka bir hizmetçi getirdi. Bu köyden yeni gelmiş yirmi yaşında kadar bir kızdı. Daha iş bilmiyordu, konuşması kabaydı. Fakat Sevim ondan hoşlandı. Kadri Bey de tembih etmişti:

— Bak bu küçük hanımın söylediğinden çıkmayacaksın, onun gösterdiği işi yapacaksın. Söz dinler, gözünü açarsan burada para var. Yoksa geldiğin yere gidersin.

Sevim bu köylü kızın yetişmesi için çok çalıştı. Ona elektrikli araçların nasıl kullanılacağını, nasıl ütü yapılacağını, çamaşır makinesini nasıl kullanacağını ayrı ayrı gösterdi.

Birkaç hafta içinde Esma'nın acemilikleri azaldı. Ortalık temizliğini, kapları yıkamayı öğrendi.

Sevim ona özeniyor, saçlarını taratıyor, temiz pak gezdiriyordu. Dairede yemek bol olduğu gibi iş de pek fazla değildi.

Böylece günler, haftalar geçmeye başlamış, nihayet yaz gelmiş, havalar iyiden iyiye düzelmişti.

Bazı pazar günleri Selim geliyordu. İhtiyar adamın elini öpüyor, salonda onun yanında kardeşiyle konuşuyordu. Bir pazar Sevim, Kadri Bey'in dikkatle izlediği bir konuyu açmıştı:

— Ağabey, cambazlığı bıraktın mı? Bak havalar açtı. Kamyona atlayıp kasaba kasaba dolaşmayı düşünmüyor musun?

— Sen bunu istiyor musun?

— Ben yalnız kendimi düşünmüyorum. Sen benim büyüğümsün. Sonra Can var, Kaptan var. Bu işten vazgeçilirse bu zamana kadar kazanılmış olan melekeler ortadan kalkar. El alışkanlığı kalmaz. İkiniz de hamlarsınız.

— Sevim, biz Can'la görüştük. Bu sanatta yüzü gülen kimse olmamıştır. Anamız, babamız cambazlık uğrunda gitti. Bizim kararımız şu. Gerekirse varyete numaralarına çıkarız. Ama asıl karnımızı doyuracak tesviyecilik ve tornacılık olacaktır. Fabrikada dikkatle çalışıyoruz. Sonbaharda okullar açılınca gece derslerine de gideceğiz.

— Bu işi bırakmanızda başka sebep var mı?

— Evet kardeşim. Seni de tehlikeye atmak istemiyorum.

— Ne gibi?

— Bizim en heyecanlı numaramız Giyomtel, bir de bıçak atma numarası. İnsan iyi bir gününde olmazsa eli titrer, bıçak iki parmak bir tarafa kaçsa seni öldürür. Sonra takla atarken insanın boynunu kırması ve ölünceye kadar sarsak kalması da mümkün.

— Hakkın var ağabey. İkiniz de şimdiye kadar kazandığınız melekeleri spor yolunda kullanırsınız. Peki Kaptan ne olacak?

— Onun elinde iyi kötü bir kamyon var. Pazarcılara mal taşıyor, birkaç manavla da anlaşmış. Halden onların siparişlerini getiriyor. Geçen gün gördük, bize para bile teklif etti. Hatta elindeki işleri kaçırmamak için bizi turneye çıkmaktan caydırmaya çalıştı.

İki kardeş arasındaki konuşmanın sonucu Kadri Bey'in de hoşuna gitmişti. Zaten Selim'le Can'ın çalışmalarını sık sık muhasebeciden ve ustalarından öğreniyordu. Çok doğru ve dürüst çocuklardı. Sonra hiç karşı geldikleri yoktu. Bütün dikkatlerini işe veriyor, öğrenmek ve kazanmak istiyorlardı.

Bütün kış çalışmış, boğazlarından kısmış kazandıkları paranın çoğunu saklamışlardı. Altı ay içinde on bin liranın üstünde bir para biriktirmişlerdi. Bunu yavaş yavaş Kaptan'a vermiş ve bir bankaya yatırmasını söylemişlerdi.

Kaptan çocukların bu açık yürekliliği ve emniyeti karşısında şaşkına dönüyordu:

— Benim gibi serseri bir adama bu kadar parayı nasıl veriyorsunuz? Ya kaçıp gidersem?

Can gülmüştü:

— Kaptan, seni kaybetmek para kaybetmekten daha ağır gelir bize. Biz, sen ve Sevim dördümüz bir tek insan gibiyiz.

Kadri Bey Sevim'e üç yüz lira aylık veriyordu. Kız altı ay içinde bu paradan bir tek kuruş bile harcamamış, öylece ağabeysine vermişti. Bu bin sekiz yüz lira da bankaya yatmıştı.

Kaptan, seni kaybetmek, para kaybetmekten daha ağır gelir bize.

O gün, Selim gittikten sonra Kadri Bey sordu:

— Sevim aylıklarını ne yaptın?

Sevim iyice kızardı:

— Ağabeyime verdim amcacığım.

— Neden veriyorsun?

— O benim büyüğümdür. İlerisini düşünmemiz lazım. İnsanlar birgün işsiz kalabilirler.

— Demek bana güvenmiyorsunuz?

— Size karşı güvenimiz sonsuzdur. Ama Allah'ın alnımıza ne yazdığını nereden bilelim?

— Ne garip değil mi? Şimdiye kadar çocukların arasında olsun, iş hayatımda olsun senin kadar beni anlayana rastlamadım.

İŞ BOZULUNCA

Bir akşam Cevdet Bey apartmana geldi. Kadri Bey yemek yiyordu. Cevdet Bey:

— Sana anlatacaklarım var baba, dedi. Yemeğini ye, sonra konuşuruz. İştahını kaçırmayayım...

— Gel, sen de otur. Sevim haydi kızım eniştene tabak getir.

Sevim çabucak hazırladı. Tabağa yemek de koydu. Üstelik:

— Buyurunuz efendim, dedi.

Cevdet Bey ona dikkatle baktıktan sonra:

— Nasılsın Sevim, dedi. İyisin ya?

— Hamdolsun iyiyim efendim.

— Az daha seni dövecektim değil mi?

— Döversiniz de. Büyüğüm değil misiniz?

— İnşallah böyle bir hata yapmam Sevim. Şükran ablan senin için daima iyi söyler. Onun seni nasıl koruduğunu gördün.

— Allah da onu korur.

Cevdet Bey yangözle babasını inceliyordu. Kadri Bey:

— Fırınlanmış baş sever misin? dedi. Sevim bu akşam için bir baş aldırmış. Beynini ayrıca salata yapmış. Sana birşey söyleyeyim mi? Bu cambaz kız açık gözün biri. En iştahım olmadığı zamanda bile karşına aklında olmayan bir yemek çıkartıyor. Dün akşam değişik olarak pirohu vardı. Şaşırdım. Anacığımın zamanından beri yememiştim. E, anlat bakalım, neye canın sıkıldı?

Cevdet Bey:

— Baba, dedi. Beni uzak bir yere müdür olarak tâyin ettiler. Vekâletten böyle emir çıkmış. Düşün bir kere. Bu yaştan sonra nasıl giderim. Burada apartman dairesi, otomobil, çevre var. İki çocuk bir yıl sonra okula gidecekler. Şükran da şaşırdı kaldı.

— Sen de istifa et. Geçinecek kadar gelirin var. Daha az kazançlı da olsa bir iş buluruz.

— İyi ama, bunca sene emek verdim.

— Mazeretini bildir, kabul etmezlerse ayrılırsın. Ama gitmeyi göze alıyorsan gidersin.

— Kısa bir zaman için gitmeyi göze alayım ama çocukları, Şükran'ı kime bırakayım?

— Buraya gelsinler.

— Baba, sana karşı yüzüm yok.

— Sen de aklını başına al. Beni rahatsız etmemeye bak.

— Teşekkür ederim baba, Şükran da çok sevinecek.

İki gün sonra Şükran Hanım iki çocuğu ile geldi. Dairede onlara bir oda ayrıldı. Şükran Hanım boş kalmayı sevmiyordu. Fakat Sevim, Kadri Bey'in işlerini ona bırakmıyordu. Yemekler için de:

— Ablacığım, diyordu. Kadri Bey'in yemeklerini yaptırmak benim görevim. Ama sizin canınız bir şey isterse bana söyleyiniz.

Şükran Hanım:

— Sen bildiğin gibi yap, dedi. Bakıyorum babamızın neşesi yerinde. Sen onu idare etmesini biliyorsun. Hem de şaşıyorum sana. Çok sabırlı bir kızsın.

— Ablacığım babanız o kadar huysuz değil ki. Yalnız ihmal edildiğini istemiyor. Ağzından çıkan bir sözü hemen yaparsanız sizden iyisi yok.

— Biz bugüne kadar yapamadık bunu.

Cevdet Bey bir kaç gün sonra gitti. Apartmanda sakin bir hayat başlayacaktı, ama akşama kadar telefon çalıyor. Handan Hanım durmadan Şükran Hanım'ı fitliyor ve aklına taktığı o işi bir türlü unutamıyordu. Sevim'in evlâtlık olacağından korkuyordu.

.....

Apartmanda bütün işler görülüyordu. Sevim vardı, ahçı, hizmetçi vardı. Huysuz bir insan olan Cevdet Bey de gittiği için Şükran Hanım iyice tembelleşmişti. Sabahları pek geç kalkıyordu. O odasından çıkmadan Sevim, Kadri Bey'i selâmetliyor, kendisine düşen işleri yapıyordu.

Bir sabah çocukların gülüşmelerini duyarak odaya girdi. Çocuklar ona abla diyorlardı. Sevim onların anneleriyle şakalaşmalarına bir zaman baktıktan sonra:

— Abla ben de geleyim mi? dedi.

Şükran Hanım şaşırdı:

— Nereye geleceksin?

— Koynunuza.

Şükran Hanım birden kaşlarını çattı:

— Sen iyiden iyiye şımardın, dedi. Bu evde hizmetçi olduğunu unutuyorsun.

Sevim kıpkırmızı kesilerek:

— Bağışlayın beni, dedi. Hizmetçi olduğumu unuttum.

Odadan çıktı.

Şükran Hanım onun bütün gün gizli gizli ağladığını gördü. Fakat yüzvermek istemedi. O akşam Kadri Bey, hemen Sevim'in ağladığını farketmişti:

— Ne oldun kızım? dedi.

— Bir şeyim yok efendim.

— Neye ağladın?

— Ben anasız, babasız bir kızım efendim. Durumumu unuturum, gülerim. Sonra ne olduğum aklıma gelir. Ağlarım.

Şükran Hanım çok korkmuştu. İşin iç yüzünü bilse Kadri Bey kıyametleri kopartırdı.

Şimdi içini çekmiş, başını sallamıştı:

— Sevim, analar, babalar, bir gün olur, ölüp giderler, dünya böyle kurulmuştur kızım. Bak kardeşin var, sonra sana dedelik eden ben de varım. Şükran ablan da var. Üzülme kızım.

— Allah sizlerden razı olsun.

Ertesi sabah Şükran Hanım çocuklardan birisini yollayarak Sevim'i çağırtmıştı. Kız içeriye girdi:

— Buyurunuz efendim, dedi.

Şükran Hanım:

— Dün sabahtan beri üzüntü içindeyim Sevim, dedi. Neden yatağıma gelmek istemiştin? Seni kırdım.

Sevim önüne bakarak:

— Bağışlayın, dedi. Hizmetçi olduğumu unutmuştum.

Şükran Hanımın gözleri doldu:

— Sevim, kardeşim, yüzleme beni, dedi. Ben senin kadar iyi değilim. Hatta senin kadar insan bile değilim. Sen isteseydin akşam yemekte babam beni çok fena azarlardı. Ama sen yapmadın bunu. Sen tertemiz bir kızsın. Gelişiyorsun. Güzelsin, sevimlisin, kalbin de yüzün kadar güzel.

— Teşekkür ederim efendim.

Şükran Hanım kalktı, gelip kıza sarıldı. Yüzünü yer yer öptü.

— Söyle bana, dedi. Dün sabah niye koynuma girmek istedin? Doğrusunu söyle canım. Bak yalvarıyorum sana. Çocukları mı kıskandın?

— Onlar sizin yavrularınız, siz benim hiç birşeyim değilsiniz. Niçin kıskanayım çocuklarınızı.

— Peki niye aramıza girmek istedin?

— Bilmiyorum, içimden öyle geldi. Siz bir annesiniz. Ben anneme doyamadım. İçimde daima yarım kalmış bir anne sevgisi, anne hasreti var. Unuttum kendimi. Size sarılmak istedim.

Şükran Hanım bir çığlık kopardı. Ağlaya ağlaya Sevim'e sarıldı. Sevim de ağlıyordu.

İKİNCİ BÖLÜM

Tahir Bey albaylıktan emekliye ayrılmıştı. Daha kendisinde çalışma gücü olduğuna inanıyordu. Boş durmamak için yazıhaneyi mal sahibinden kiralamıştı. Bu yazıhane iç içe iki oda ile tuvaletten ibaretti.

Albay Tahir Bey komutası altında binlerce insan çalıştırdıktan sonra emekliye ayrılmış ve on üç yaşını yeni bitirmiş bir kızla ortak olmuştu.

Güven Satım ve Komisyonculuk Firmasının altında Tahir ve Sevim adı vardı. Resmî muamele tamamlanmıştı. Sevim'in yaşı tutmadığı için bütün muamele Tahir Bey'in üzerine yürütülmüştü. Fakat işleri çeviren Sevim'di. Artık sabahleyin erkenden geliyor, yeni hesaplar, yeni listeler açıyor, dosyalar düzenliyor, bilgisi ve becerikliliği ile albayı şaşırtıyordu.

Burada son bir yıl içinde başına geleni de anlatmıştı.

Evde gelini ve bir hizmetçi bulunduğu için Kadri Bey onu yazıhanede çalıştırmaya başlamış. Piyasaya kızı tanıtmış. Onun çalışmasından çok hoşlanırmış. Kız bir yandan okuyor, bir yandan da çalışıyormuş.

Bir sabah Kadri Bey'i yatağında inmeli bulmuşlar. Bir tarafı hiç tutmuyormuş. Sevim hem bu hastaya bakıyor, hem yazıhanede bir iki saat kalarak işleri temizlemeye çalışıyor, hem de okuyormuş. Kadri Bey böyle istermiş.

Adamın en ağır bakımını üşenmeden, tiksinmeden, yüksünmeden yapmış. Vakit buldukça ona gazete okur, onu tekerlekli koltuğu ile dairenin içinde gezdirir, hayatındaki ağır sıkıntıyı gidermeye çalışırmış.

Sonra işte kışın sonuna geldikleri sırada Kadri Bey bir gece tekrar ağırlaşmış. Sevim'in ellerini tutarak:

— Allah seni korusun kızım, demiş. Ben ölüyorum artık.

Odaya dolanlara da seslenmiş:

— Bu kızın hakkını yemeyiniz. Allah razı olmaz.

İşte böyle ölmüş adamcağız. Sevim çok ağlamış. Adamcağızın öldüğünü duyan Handan Hanım apartmana gelmiş, ilk işi Sevim'i kovmak olmuş. Adamcağızın ölüsünü apartmandan çıkarırlarken Handan Hanım ağlayacağına kızı sokağa atmakla uğraşıyormuş. Sevim:

— İzin veriniz, çamaşırlarımı alayım, demiş.

Handan Hanım:

— Defol git, işte nihayet sıra bana geldi, diyormuş.

— Param var yukarıda, odamda.

— Çıplak geldin, çıplak defol.

O zaman Şükran Hanım:

— Abla, babanın vasiyeti var, demiş. Babana o baktı. Ne diye sokağa atıyorsun?

Sevim:

— Şükran Hanım, siz üzülmeyiniz, ben büsbütün kimsesiz değilim. Benim hakkımı arıyacak olan Allah vardır, demiş.

Cenazenin arkasından o da çıkmış. Bunları söylerken kız yavaş yavaş ağlıyordu.

Bir ay sıkıntı çekmişler. Sonra Can bir yerde garsonluk bulmuş. Selim de bir atölyede tornada çalışıyormuş.

Sevim, Tahir Bey'e hemen hiç bir iş bırakmıyordu. Boş saatlerinde eline bir örgü alıyor:

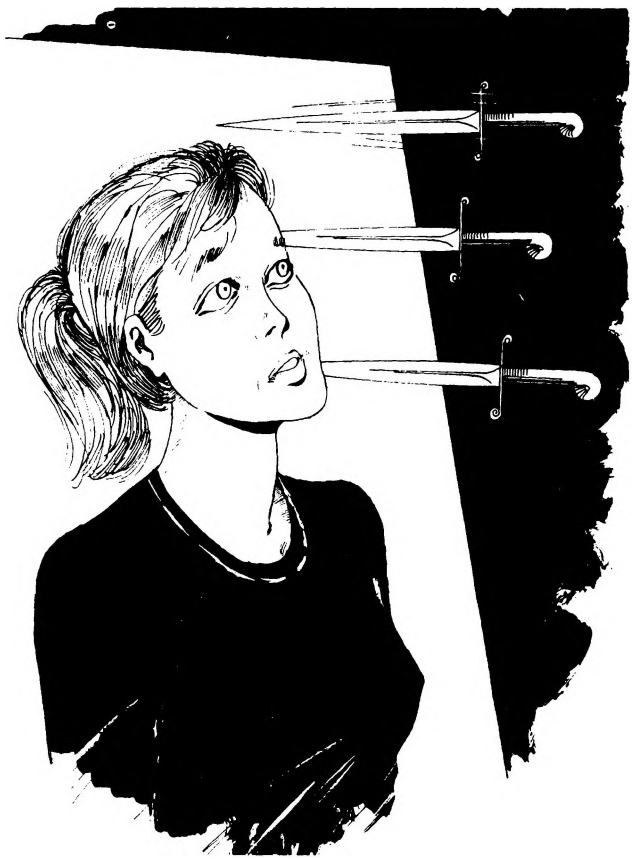
— Eeee, anlatsana beyamca, diyordu.

Sonra işini bırakıyor, birlikte iş yaptıkları firmaları telefonla arıyor, hatır soruyor, kimde ne mal varsa bir yere yazıyor, kimin ne istediğini not ediyor, günde hiç olmazsa

iki üç iş koparıyor ve bu da beş yüzle bin lira arasında bir para getiriyordu.

Tahir Bey bir gün:

— Yavrum, demişti. Haline bakıyorum da senin cambazlığına bir türlü aklım ermiyor. Yoksa sen hiç ipte filan yüreyemedin mi?

Ağabeyim tam on iki bıçak attı.

Yaz geçti, sonbahar geldi ve okullar açıldı.

Sevim on dört yaşındaydı. Zavallı Kadri Bey'in gayretiyle ortaokulu çok iyi atlatmış, o sene de lise birinci sınıfa girmeye başlamıştı. Can'la Selim gece derslerine gidiyorlardı. İkisi de lisenin ikinci sınıfına geçmişlerdi.

Tahir Bey hem okulun, hem işin bir arada yürümeyeceğini söyledi ve Sevim'e bütün gün çalışması için baskı yapmaya başladı. Sevim:

— Üç yıl kaldı, dedi. Hiç olmazsa liseden mezun olmak istiyorum.

Araları açılmaya başlamıştı. İki ortak artık geçinemiyorlardı. Fakat garip bir işdi. Sevim kendisini ağırdan almaya başlayınca işlerin arkası kesiliyor, bazı günler hiç iş olmuyordu.

YETİM HAKKI

Kadri Bey'in ölümünden bir kaç gün sonra Cevdet Bey bir avukata başvurarak veraset belgesini almasını istemişti.

Ailede yoksul kimse yoktu. Hepsi çalışmasalar bile rahatça geçinebilirlerdi. Fakat onları bir para hırsıdır sarmıştı. Hepsi ayrı ayrı bir takım haklar arıyorlardı.

Kimisi babasının kedisini hepsinden çok sevdiğini, bir kısmı sağlığında şunu bunu adadığını anlatıyorlardı. Cevdet Bey aklı başında bir insan olduğu için:

— Bu işi en iyi şekilde hâkim karara bağlar, dedi.

Bunu öteki erkekler de kabul etti. Yaşça çocukların en büyüğü olan Handan Hanım aileye sahip çıkmaya kalkmıştı. Hemen apartmana gelmiş, bütün eşyaya el koymuştu.

Yalnız bununla kalmıyordu. Babasının işlerinin düzenlenmesini ve nesi varsa paraya çevrilmesini istiyordu.

Daha önce fabrikaya telefon etmiş ve Sevim'in kardeşi Selim'le Can'ın hemen fabrikadan atılmasını istemişti.

O akşam ailece bir toplantı yapılmıştı. Apartmanın salonunda bir araya gelmişler, çocukları hizmetçiye bırakmışlardı, tam iki kızla kocaları, iki gelinle Kadri Bey'in oğulları sekiz kişi oluyorlardı.

Konuşma sırasında Şükran Hanım:

— Ben bu ailede gelinim, dedi. Bana söz düşmez. Fakat haklı ve haksız olan durumlarda kendimi sorumluluk altında sayarım. Çünkü hepimizin hayatı birbirine bağlıdır. Fazla olarak vâris olan kocamın çocukları benim de çocuklarımdır.

Handan Hanım:

— Sen ne demek istiyorsun Şükran? dedi.

Şükran Hanım:

— Bir haksızlık yapılmaması lazım abla, dedi.

— Kim haksızlık yapıyor?

— Başta siz.

— Sen deli mi oldun? Ortada daha bir şey yok.

— Var abla. Sevim'in iki aylığını, eşyasını elinden aldın. Babana canla başla bakan kızcağızı kış günü sokağa attın. Bu yetmiyormuş gibi fabrikaya telefon ederek ağabeyi ile arkadaşının da işten atılmalarını istedin. Bundan büyük haksızlık mı olur?

Handan Hanım bağırdı:

— Elin yumurcağına ne diye para verdi? Az daha evlat edinip mirasa ortak yapacaktı.

Şükran Hanım:

— Abla, böyle bir şey olmadı, dedi. Fakat kızcağız gece gündüz babanıza baktı. Bunun için bir para da istemedi.

Hattâ son bir ay için para da almamıştı. Birikmiş parası vardı. Siz onu almasına dahi müsaade etmediniz.

Öteki gelinle iki erkek çocuk da Şükran Hanıma hak veriyorlardı. Handan Hanım:

— Benimle zıt gitti, dedi. Ben hak tanımam.

O zaman Şükran Hanım:

— Abla, dedi. Bu yetim bir kız. Sonra pek duygulu ve hakikatli bir çocuktu. Bunun hakkını yiyemezsiniz, yerseniz Allah sizden bunun acısını kat kat çıkartır. Yalnız kızı kovmakla kalmadınız. Ağabeysinin ekmeğiyle de oynadınız. Ben bu kızcağızı denedim. Ona elimi uzatmaktan, kalbini kırmaktan korktum. İnşallah başınıza birşey gelmez.

Handan Hanım:

— Haydi, yeter artık, dedi. Köpeğin duasıyla deniz mundar olmaz. Elin yumurcağından mı korkacağım?

Handan Hanım çok hırslanmıştı. Elleri titreyerek sigarasını yakmaya çalışıyordu. Tam bu sırada birbirlerini kavrayan iki çocuğu koşarak içeriye girdiler. Birisi elindeki topu fırlattı. Top Handan Hanımın yanındaki cama rastladı. Cam büyük bir gürültü ile kırıldı. Cam parçaları Handan Hanımın kucağına düştü. Hatta bir cam parçası elinin üstünü çizip kanattı. Büsbütün öfkelenen kadın yerinden kalktı. Topu atan kızının üzerine koştu. Kız ayağı kayarak yere yuvarlandı. Başını kapının köşesine çarptı.

Herkes ayağa kalktı. Çocuğun başı yarılmış, kan akmağa başlamıştı. Şükran Hanım:

— İnşallah bununla geçmiş olur, dedi.

Ama iş bu kadarla bitmedi. Çocuğun başı epeyce yarılmıştı. Hastahaneye götürmek gerekti. Handan Hanım'la birlikte kocası da gitti. Bir beyin kanamasından korkarak çocuğu hastahanede alıkoymuşlardı. Annesi de beraber kaldı. İki gün sonra çocuk başı sarılı olarak çıktı. Handan Hanım:

— Şükran'ın şomağızlığından oldu bu, diyordu. Bir baş yarılması altı yüz liraya patladı bize.

Fakat Cevdet Bey:

— Abla, dedi. Sen de bilirsin. anlatmıştım. Bir gün Sevim'in üstüne yürüdüm, onu dövecektim, ayağım kaydı. Düştüm. Başım yarıldı. Bu kız pek tekin değil.

— Şomağızlılar siz de. Kabahat bende ki sizi adam yerine koyup konuşuyorum.

Erkek kardeşi olan Cevdet Bey de kızdı:

— Bizi beğenemedin mi? Ama hakkın da var. Çünkü hiç birimiz senin gibi para arsızı değiliz. Baban ölünceye kadar bir kere gelip aramadın, ölür ölmez leş kargası gibi mirasa konmağa kalktın.

İki kardeş arasındaki kavga uzadı. Öteki kardeşi Cevdet Bey'i alıp dışarı çıkardı. Abla ile kardeş arasında bir dargınlık başladı. Ötekiler de taraf tutuyorlardı.

Handan Hanım huysuz ve sinirli bir kadındı. Akşama doğru bir hıçkırık tutmuş, saatlerce sürmüş, geçmeyince bir hekim getirmişlerdi. Hekim karaciğerin bozuk olmasından şüpheleniyor, bir kaç çeşit ilaç veriyordu.

Hıçkırık o gece, ertesi gün de devam etti. Handan Hanım kocası ve iki çocuğu ile çıkıp kendi dairelerine gitti. İşler bu yüzden iki gün aksamıştı. Hıçkırık geçti, fakat hanım bu sefer kendi apartman dairesinde, banyoda ayağı kayarak düştü. O zaman kocası içine düşen bir kuşku ile:

— Handan, dedi. Şükran'ın hakkı var. Bu kez netameli. Belki hakkını yediğin için sana beddua etti. Şunun parasını, çamaşırlarını ayır. Şükran'a ver. O ne yaparsa yapsın.

Handan Hanım:

— Ben senin gibi eski kafalı değilim, dedi.

— Ben de eski kafalı değilim Handan. Fakat insanın içine bir kuruntu girerse her şeyi başka türlü görür. Hem ne hakkın var senin elin yetiminin hak ettiği parasına el koymaya?

— Sus, yeter artık, başım ağrıyor.

Evet, başı ağrıyordu. Bu baş ağrısı bütün gün, bütün gece sürdü. Yeniden hekim getirdiler. Handan Hanım'ın almadığı ilaç kalmadı. Nihayet kocası hekime meseleyi anlattı. Hekim:

— Olabilir, dedi. Bir haksızlık yapmışsa, haksızlığa uğrayanın bunda bir tesiri olamaz. Ama kendisi kendi davranışının kötü olduğuna inanmışsa işte o zaman tesir altında kalır.

Handan Hanımın kuruntusu gittikçe artıyor ve başının ağrısı da bir türlü geçmiyordu. Kendisini yoklamaya gelen kız kardeşi:

— Abla, dedi. Sen sinirli bir kadınsın. Şu birkaç gün içinde kızdan aldığın paranın hemen hemen hepsini hekime ilâca verdin. Elin yetiminin birkaç kuruşuna muhtaç mısın? Yalnız para değil ki. Zavallının anasının babasının resimleri, bir kaç parça çamaşırı vardı. Bunlar ne işine yarar? Ver gitsin.

Handan Hanım:

— Resimleri yırtıp attım, dedi. Çamaşırları da kapıcının kızına verdim.

— Ne hakkın var abla. Bak kendi davranışının zararını çekiyorsun. Ne yapmıştı bu kız? Babamıza baktığı için mi?

Handan Hanım çıkarıp Sevim'in bin lirasını kız kardeşine vermek istedi. Fakat kız kardeşi:

— Aman abla, dedi. Ben öyle paraya elimi süremem. Kendisini bul, ona ver.

O günlerde daha fabrika satılmamıştı. Handan Hanım fabrikaya telefon etti. Muhasebeci kendisine:

— Siz o gün emir verdiniz, Selim ile Can'ı işten attık, dedi. Hatta bizde birer haftalık alacakları kaldı. Sonradan

gelip almadılar. Cenaze günü fabrikaya dönüşümüzde Sevim Hanım'ı kapıda görmüştük. Bir daha hiç birine rastlamadık.

Handan Hanım gittikçe kuşkulanıyor ve sinirleniyor, başağrısı da sürüp gidiyordu. Aradan bir iki gün geçti. Tutulan avukat Kadri Bey'in yazıhanesinin hesaplarını inceleyecek bir yardımcı aradı.

Son zamanlarda, iki ay kadar yalnız Sevim yazıhaneye gidip işlerle meşgul olmuştu. O Kadri Bey'in yanında çalıştığı için işleri çok iyi biliyordu.

Adamın öldüğünü öğrenen bazı müessese sahipleri senetsiz verilmiş bir takım paraları istemeye başlamışlardı. Alacaktan çok verecek görülüyor, ama bunların bir yerde kaydına rastlanmıyordu.

Avukat bazı notlar almış, hesap defterlerini ve faturaları yazıhanesine kaldırmış ve yazıhaneyi de boşaltmış, ilgiyi kesmişti.

Veraset ilâmı almak için dava açıldı. Kısa bir zaman sonra varisler belli oldu ama, iş bununla bitmiyodu. Alacak, verecek, yazıhane ve fabrikanın tasfiyesi gerekiyordu. Ancak bunlardan sonra Kadri Bey'den kalanı paylaşabileceklerdi.

Cevdet Bey, Şükran Hanımı işaret ederek:

— Babamın öleceği gecenin akşamıydı, demişti. Kendisinde bir başkalık duymuştu. Şükran yanındaydı, beni de çağırdılar. Sevim babamın elini, yüzünü, beliklerini kolonya ile siliyor, gizli gizli ağlıyordu. Babam:

— Cevdet, dedi. Bu kız her şeyi bilir. Başınıza işler açılır sonra. Zararlı çıkarsınız.

Sonra da Sevime:

— Ağlama kız, dedi. Benimki yaşamak mı sanki. Sen kendi yaşantına bak. Okulu bırakma sakın.

Şükran Hanım da bunu söylüyordu. Evet Sevim her şeyi bilirdi. Ama nerede bu cambazın kızı?

Handan Hanım da kızı kovduğu için bin defa pişmandı. Öfkelenmiş, kovmuştu kızı. Onun aile içinde çok önemli bir yer tutacağını nereden bilecekti?

AVUKAT TAHSİN

Emekli Albay büyük sıkıntılar içindeydi. Kapı vurulup içeriye yaşlı bir bey girdiği zaman yerinden kalkmış:

— Buyurun; demişti.

Gelen adam Kadri Bey'in eski avukatıydı. Yıllardan beri onunla iş görmüştü.

— Rahatsız ettiğim için bağışlayın, dedi. Ben Kadri Bey'in avukatıydım. Yanında çalışan bir kızcağız vardı. Onu arıyorum. Kapıcıdan burasını kiraladıklarını öğrendim ama, az da olsa nerede olduğunu öğrenme ümidi var sandım da geldim.

Tahir Bey içini çekti:

— Oturunuz efendim, dedi. Epeyce oluyor, burada bazı eşyası varmış, bana geldi. İki ay kadar burada beraber çalıştık. Sonra bana kızdı, çıkıp gitti.

Tahsin Bey:

— Acaba nereye gitti? dedi.

— Ne bileyim birader, bende kabahat. Kızı sinirlendirdim. Daha doğrusu böyle on üç, on dört yaşında bir kızın yanında çalışmak çok ağrıma gidiyordu. Düşününüz ki ben yıllarca alaylar idare ettim. Yaşlı başlı adamlar karşımda ayakta durur, emir beklerlerdi. Derken emekli oldum. Boş durmayayım diye burasını kiraladım. Ama ne iş göreceğim burada? İşte burasını ben de bilmiyordum. Daha ilk günlerde Sevim çıktı karşıma. Herkesi, her işi tanıyor. Sağa sola telefon ediyor, alıcı ile satıcıyı birleştiriyor, aradan komisyon alıyordu.

Avukat:

— Bilirim onu, dedi. Kadri Bey'e inme indiği zaman bir aralık burasını o kız idare etmişti. Peki niye bozuştunuz?

— Ne bileyim, ben göstermelik gibi oturuyorum. O çalışıyor. Hatta günlük hesapları deftere geçiriyor, haftada bir kazanılan paradan masrafı çıkardıktan sonra kasadaki parayı ikiye bölüyor, yarısını bana veriyor, yarısını kendisi alıyordu. İyi hoş ama ben bu çocuğun maskarası mıyım? Çok telefonla konuştuğunu bahane ederek çıkıştım "Ne halin varsa gör!" dedi. Çıkıp gitti. Gidiş o gidiş.

Avukat gülümsedi:

— Şimdi ne yapıyorsunuz?

Tahir Bey:

— Ne yapacağım, dedi. İki aydır sinek avlıyorum. Ben asker adamım. Komisyonculuktan ne anlarım.

Avukat:

— Ben de arıyorum, dedi. Banyolara gitmiştim. Aylarca kaldım. Geldiğim zaman Kadri Bey'in öldüğünü haber aldım. Sevim için bana vasiyeti vardı. Peki, kız okula gitmiyor muydu?

— Okul tatildi bana geldiği zaman.

— Ama şimdi okullar açılalı bir hafta oldu. Hangi okula gidiyordu?

— Bilmem. Yalnız lise birde olduğunu biliyorum. Ortayı bitirmiş liseye geçmişti. Geçen gün gençten bir avukat daha geldi, onu aradı. Sonra bitişikteki avukat komşuya sordu.

— Adresini, okulunu öğrenmiş mi?

— Hayır, ortaokulu biliyormuş ama Sevim liseye gittiği için ilişkisini kesmiş. Onu liselerde aramak lazım.

Avukat Tahsin Bey çok yönlü ve her şeyle ilgili bir adamdı. Bir iki gün arayıp sorduktan sonra gazetelere bir ilan verdi. Bu ilanda şöyle yazıyordu: "Cambazın Kızı. En kısa zamanda Avukat Tahsin Başaran'ın yazıhanesine gel. Önemlidir."

Üst üste, bir iki gazetede bu ilan çıkadursun, bir akşam bir dava sahibi Tahsin Bey'i bir gazinoya davet etmişti. Çok geniş olan gazinonun bir tarafında bir sahne vardı. Mükemmel bir caz çalıyordu. Gazino iyice doluydu.

Tahsin Bey kalabalığı pek sevmezdi. Konuşup gitmek istiyordu, ama müşterisi:

— Otur Allah'ını seversen, dedi. Biraz sonra Kardeşler ekibi çıkacak. Giyomtel numarası, bıçak atma numarası var. Sen tepsinin içinde ters takla atan kız gördün mü hiç?

Tahsin Bey kaşlarını çatıp:

— Cambaz mı bu kız? dedi.

— Evet.

— Adı ne bu kızın?

— Bilmem. Ama üç kişiler.

Tahsin Bey fazla sormadı, bekledi. Nihayet bahçenin bütün ışıkları hafifçe karartıldı, yalnız sahne aydınlık kaldı. Perde açılınca on üç on dört yaşlarında bir kız çıktı ortaya. Tahsin bey:

— Sevim, diye söylendi.

Cambaz kız sahneye çıkar çıkmaz gazinoda bir alkış kopmuştu. İki genç erkek onun arkasında bir yerde duruyorlardı. İkisi de bir örnek giyimli ve bir boyda görünüyorlardı.

Sevim'in arkasında vücuduna yapışık bir pantolon ve bir kazak vardı. Saçlarını ensesinde toplamıştı. Seyircileri selamladıktan sonra tatlı bir sesle:

— Alkışlarınıza, sevgilerinize teşekkürler, dedi. Şimdi size önce giyomtel numarası yapacağız.

Selim cebinden bir elma çıkartarak kardeşinin başına oturttu. Sonra eline bir yay ve ok aldı. On adım geriye çekildi. Bir iki defa nişan aldı, yayı denedi, fakat atmaya cesaret edemiyor görünüyordu.

Bu çok heyecan verici bir gösteriydi. Ok kızın alnına saplanabilir veya boşa gidebilirdi. Selim nihayet oku nişanladı, yayı yavaş yavaş gerdi. Ok birden uçtu, kızın başındaki elmaya saplandı.

Seyirciler alkışlıyorlardı. Daha sonra Selim başına bir tepsi aldı. İki eliyle tuttu. Sevim önce Can'ın omuzlarına, sonra başına, oradan da ellerine çıktı. Tepsinin üzerine atladı. Seyircileri selâmladıktan sonra fırlayıp havada üç defa takla attıktan sonra yine ayaklarının üzerine ve tepsiye düştü.

Ters ve düz olarak bu numaraları tekrarladıktan sonra havada birkaç defa dönerek yere atladı.

Seyirciler:

— Bıçak numarası, bıçak numarası, diye haykırıyorlardı.

Sevim gazinodaki seyircileri selamlayarak:

— Sevgili seyirciler, dedi. Biz bu oyunlarla hayatımızı kazanmaya çalışırken bir taraftan da okuyoruz. Bütün gün çalışan ağabeyim formunda değildir. Bir bıçakla beni öldürebilir.

Seyirciler yer yer:

— Bıçak numarası, bıçak numarası, diye tekrarlıyorlardı.

Selim getirilen paravanaya bıçak atmaya başladı. Bazı bıçaklar paravananın üzerine çizilmiş olan kız resminin kâh boynuna, kâh başına saplanıyordu.

Seyircilerin içindeki gençler:

— Yutmayız bu numaraları, diyorlardı.

Nihayet Sevim paravanaya dayandı. Selim gidip onu okşadı, sevdi ve gözlerini bağladı, sonra geriye çekildi:

— Sayın seyirciler, dedi. Sizi eğlendiren bu numara benim yüreğimi titretmektedir. Rica ederim, en küçük bir gürültü yapmayınız.

Gazino tam bir sessizliğe büründü. Can elinde tuttuğu bıçakları birer birer Selim'e veriyor, Selim bıçağı ucundan

Ok birden uçtu...

tutarak dikkatle atıyor, bıçak havada bir iki defa dönerek gidip kızın yüzünün hemen hemen bir santim açığından tahtaya saplanıyordu. Selim hakikaten korkuyor, elleri titriyor, alnından terler akıyordu.

Selim son bıçağı da fırlattı. Bıçak genç kızın saçlarından birkaç tel kopartarak paravanaya saplandı. Selim koştu, kardeşinin gözlerindeki bağı çözdü ve onu öptü:

İki kardeşin birbirine sarılması hakikaten duygulu bir hava yaratıyordu.

Bir kaç genç:

— Yalan, numara, diye bağırıyorlardı.

Fakat sahneye çıkıp onlara yakından bakanlar:

— İkisi de ağlıyor, dediler.

AHİRETTEN GELEN MEKTUP

Avukat Tahsin Bey gazinonun sahnesinin arkasında Sevim'le ağabeyisini külüstür bir kamyona binerlerken yakalamıştı. Sevim avukatı hemen tanıdı. Tahsin Bey:

— Aman yavrum, dedi. Ben de seni arıyordum. Kadri Bey'in vasiyeti vardı. Nerede bulayım seni? Yazıhaneye gelir misin? Çok önemlidir kızım.

Sevim:

— Yarın okuldan çıkınca gelirim, dedi. Saat dörtte orada olurum.

— Kadri Bey'in eski yazıhanesinde.

— Peki.

— Sakın atlatma beni.

Emekli Albay Tahir Bey, Tahsin Bey'i tekrar görünce şaşırmıştı. Avukat işi anlatınca emekli Albay da çok sevindi.

Sevim söylediği saatte yazıhaneye geldi. Albaya:

— Merhaba Patron, dedi. İşler nasıl?

Karşılık beklemeden ihtiyar avukatın elini öptü:

— Beyamca ile aram açık, dedi. Hatırınız için geldim.

Albay bağırdı:

— Sevim, yapma bana bunu. Güzel güzel çalışıyorduk. Çektin gittin, işleri de bozdun. Ben sana güveniyordum.

Sevim:

— Ben sekiz buçuktan üç buçuğa kadar okuldayım.

— Peki ne olacak? Ben buraya dünya kadar masraf ettim.

— Şimdi işim var, sonra bir şey düşünürüm.

Sevim burnu büyük bir adam gibi kendisini ağıra alarak yaşlı avukata döndü:

— Sizin derdiniz nedir Tahsin Beyamca? dedi.

Avukat anlatmaya başladı:

— Ölmeden iki ay kadar evvel Kadri Bey beni apartmana çağırtmıştı, dedi. Hatırladın mı?

— Evet. Şükran ablamı da beni de odadan çıkardınız. Gizli gizli bir şeyler konuştunuz.

— Tamam. İşte o gün bana "Tahsin" dedi. "Ben bu işin sonuna geldim. Dört çocuğum, iki damadım, iki gelinim var. Gelinlerimden bir şikâyetim yok. Ama kızlarım da, oğullarım da, damatlarım da hayırsız. Bak son zamanlarımda bir yabancı kızcağızın eline kaldım. Allah razı olsun bana çok iyi bakıyor. Bir vasiyetname yapayım dedim, ama bin türlü müşkilât çıkarttılar. İyisi mi şu kıza iyi bir yerde iki üç odalı bir daire alalım. Hiç olmazsa beni hayırla anacak bir kimse kalır arkamda."

Sevim kızardı:

— Ben onu her zaman hayırla anıyorum, dedi.

Tahsin Bey:

— Seni bilirim kızım, dedi. Ama ben onun avukatıydım. İstediklerini yaptım. Bir daire aldım. Pek lüzumlu olan eşya

ile döşedim. Yalnız senin yaşın küçüktür. Senin adına aldım, tapuyu senin adına çıkardım ama, ben de velin oldum. Anladın mı?

— Anladım.

— Şimdi beni dinle. Daireyi aldım. Herşeyi tamamladım. Kadri Bey'e de işin tamam olduğunu söyledim. O zaman bin güçlükle bir mektup yazdı. Bana verdi ve: "Tahsin", dedi. "Ben öldükten sonra bu mektubu Sevim'e ver." "Peki" dedim. Ama adamcağızın ölümünde bulunamadım. Aylardan sonra haber aldım. Seni aradım, adresini bulamadım. Allah işimizi rast getirdi. Dün akşam gazinoya bir dava işi için gitmiştim. Orada seni gördüm. Dünyalar benim oldu. Ben de ihtiyar bir adamım. Ölüp giderim de görevimi yapamamış olurum. İşte Kadri Bey'in sana yazdığı mektup.

Sevim, Tahsin Bey'in çantasında buruşmuş olan mektubun zarfının üzerini okudu. Kadri Bey: Sevgili kızım Sevim'e, diye yazmıştı. Sevim zarfı dikkatle yırtıp içindeki mektubu çıkardı. Kadri Bey'in yazısını hemen tanıdı. Adamcağız şöyle yazıyordu:

"Kızım, Sevim'ciğim. Benim artık iyileşeceğim yok. Hayatımın sonuna geldim. Seni tanıdıktan sonra ben çok rahat ettim. Hiçbir zaman bana kızmadın, benim ağır sözlerime karşılık vermedin, beni çocuklarımdan daha çok sen anladın. O hayırsız çocuklarım daha benim sağlığımda bile sana rahat vermediler. Ben öldükten sonra büsbütün seni hırpalıyacaklardır.

Bunu düşünerek seni evlat edinmedim. Ama sana bir ev aldırttım, bankaya biraz da para koydurttum. Bu para okuyup hayata atılıncaya kadar sizleri idare eder. Ağabeyin, Can sporla meşgul olsunlar. Ama cambazlığı akrobatlığı bırakınız. Siz de, ağabeyin de akıllı gençlersiniz. Sizlere öğüt vermek

istemiyorum. Benim hediyemi kabul ediniz ve beni ara sıra olsun hatırlayınız, sevgili kızım Sevim'ciğim."

Mektubun altına da Kadri Bey imzasını atmıştı. Sevim'in sesli olarak okuduğu mektup Tahir Bey'i de etkilemişti:

— Nur içinde yatsın, iyi adammış, dedi.

Sevim yüzündeki yaşları silerken.

— Düşününüz beyamca, dedi. Herkes yıllık iznini alır, yahut yılda bir ay kadar istediği yere gider, dinlenir. Halbuki Kadri Bey'in hiçbir yerde rahatı yoktu. Başını dinlemek için çocuklarından kaçıp bir hastahaneye yatıyordu. Ben kendisini öyle tanımıştım.

Tahsin Bey:

— Sevim, dedi. Haydi şimdi gidelim, sen sana alınan daireyi gör. Yolda bankaya da uğrarız. Sen de banka kartını imzalarsın.

Şişli'de, ana caddeye çıkan geniş bir cadde üstündeki apartmanın bir dairesine girdiler. Mutfakta buzdolabı, büfesi, banyoda çamaşır makinesi, salonda radyosu, televizyonu hazırdı. Salondan başka üç yatak odası, bir oturma odası vardı. Tahsin bey:

— Nasıl, dedi. Beğendin mi kızım?

— Beğenmez olur muyum beyamca, dedi. Şimdi burası benim mi?

— Elbette. Tapusu senin üstüne yapıldı. Eşyalar da senin. Artık eksikleri siz tamamlarsınız. Al anahtarını güle güle otur.

Daireden beraber çıktılar, bir banka şubesine uğradılar. Kadri Bey, Sevim için bankaya yüz elli bin lira yatırmıştı. Tahsin Bey müdürle konuştu, paranın Sevim'e ait olduğunu söyledi. Ayrılırlarken:

— Seni Kadri Bey'in çocukları da arıyor, dedi. Fabrika satılmış ama, yazıhanedeki alacak verecek işleri yüzünden paralara el koyamıyorlarmış. Son zamanlarda yazıhanede tek başına kaldığın için sen neler olup bittiğini bilirmişsin. Bunun için arıyorlar.

— İstedikleri kadar arasınlar.

Tahsin Bey:

— Kızım, dedi. Onlara kızmakta hakkın var. Fakat üzerinde bir sorumluluk bulunduğunu unutma. Tamamlıyacağın iş Kadri Bey'in işidir, onların değil.

Sevim biraz düşündü:

— Haklısınız, dedi. Ben onların avukatlarıyla görüşürüm.

.....

Sevim'in bulunması Kadri Bey'in ailesini çok sevindirmişti. İki gün sonra Avukat Basri Bey'le Şükran Hanım yazıhaneye geldiler. Şükran Hanım Sevim'e sarılarak onu göğsünün üstünde sıktı:

— Seni daha iyi gördüm yavrum, dedi. Biraz daha büyümüşsün. Çocuklarımın üstüne yemin ederimki, o günü hiç unutamıyorum.

Sevim biraz şaşırdı:

— Hangi günü abla? dedi.

— Benden annelik istediğin günü.

Sevim kıpkırmızı kesildi. İçini çekti. Şükran Hanım'ın gözleri dolmuştu:

— Seni her zaman görmek, sana annelik etmek isterim Sevim. Sen çok hakikatli ve kişilik sahibi bir kızsın, dedi.

Sevim gülümsedi:

— Ben sadece bir cambazın kızıyım, dedi.

— Sen alçak gönüllü olduğun için böyle söylüyorsun. Handan Hanım bile senin insanlığını anlamıştır. Bak avukat beyin elinde bir liste var. Bunlar Kadri Bey'in ölümünü duyduktan sonra alacak iddiasında bulundular. Sen bu işleri iyi bilirsin.

Basri Bey, Sevim'e bir liste verdi. Kız bir göz attıktan sonra Tahir Bey'e dönüp:

— Patron müsaade eder misiniz? dedi.

Tahir Bey:

— Ne müsaadesi kızım, dedi. Ortak değil miyiz?

Sevim:

— Beni bu telâşlı zamanımda boğuntuya getirmeye çalışma amca, dedi. Ben senin bu işleri kıvıramıyacağını bilirim. Sen komisyonculuk yapamazsın. Sen emekli Albay Tahir Akyıldızısın.

Sonra telefonu açtı. Bir yeri aradı. Konuşmaya başladı:

— Hüseyin Bey, iyi günler. Nedir bu kurşun boru meselesi? Kudret Bey'e yolladınız, parasını almadınız mı? Neden? Vermedi mi? Peki, ben araştıracağım. Lütfen ayrılmayın.

Tahir Bey, Şükran Hanım, Avukat Basri Bey Sevim'in konuşmasını dinliyorlardı.

Sevim bir iki yeri daha aradı. Cevap alamadı. Şükran Hanım'a:

— Alacak iddiasında bulunanların üçü ile meseleyi halletik, dedi. Yarın ötekileri de bulmaya çalışırım.

Şükran Hanım:

— Haline bakınca insan seni bir müessesenin patronu sanır, dedi. Sen ateş gibi bir kızsın Sevim. Zavallı kayınpede-

rim tevekkeli seni yanına almamış. Handan Hanım'da kalan paranı lütfen kabul et.

Sevim:

— Rica ederim, dedi. Israr etmeyin. Ben Handan Hanım'ın gözü kaldığı bir parayı katiyyen kabul etmem. Bana en fazla ihtiyacınız olduğu bir günde, beni kapı dışarı etmekle neler kaybettiğinizi bir kaç gün içinde anlarsınız. Alacaklı olanlar ister, ama borcu olanlar bu borcu unutturmaya çalışırlar.

— Anlıyamadım Sevim'ciğim?

— Sırası gelince anlarsınız. Avukat Bey bana yazıhanesinin adresini versin. Ben alacağım makbuzları Can'la gönderirim.

Avukatla Şükran Hanım gittikten sonra Sevim:

— Anlaştık mı? dedi. Can bizim cambaz arkadaşımızdır. Maaşı şimdilik iki bin lira. Sabahleyin sekiz buçukta buraya gelecek, akşam beşe kadar. Bütün dışarı işlerine o bakacak. Onun maaşı da masrafa dahil edilecek. Ben dörtte geleceğim, işleri tanzim edeceğim. Şimdi Can için bir vesika yapalım. Ben de bir resmi de var.

YENİ YUVA

Hava kararırken Sevim apartman dairesinin kapısındaki zilin düğmesine dokunmuştu. Kapıyı Can açtı. Sevim:

— Merhaba akrobat, dedi. Ağabeyim geldi mi?

— Biraz önce geldi, duş yapıyor.

— Kaptan nerede?

— Mutfakta.

— Tahir Bey'e söyledim. Şimdilik iki bine çalışacaksın. İşte hüviyet kartın burada. Herhâlde akşama kadar yağ kokuları

içinde ahçıya yardım etmekten müşteriye yemek taşımaktan hayırlı. İşten çıktığın için üzülme demiştim sana.

Can:

— Ben yük olmak istemiyorum Sevim, dedi.

— Hangi yükten söz ediyorsun? Üçümüz bir tek kese için çalışmıyor muyuz? Bir taraf akarsa öte taraf onu karşılar. Sırasında üçümüz birden kaptanın eline baktık.

Bu yeni yuvanın tapusu Sevim'in üstündeydi, ama orada herkesin bir odası ve vazifesi vardı. Hele akşam yemeğinden sonra salonda toplanmak çok hoş oluyordu. Can'la selim saat altıda okulda bulunuyor, ancak dokuz buçukta gece dersinden çıkıyorlardı. Bu yüzden her akşam yemeği dokuz buçukta yeniyordu. Ama buna alışmışlardı.

Acele ile giyinen Selim:

— Can, geç kaldık, diye seslendi.

İkisi apar topar koşup gittiler.

Sevim üstünü değiştirerek küçük mutfağa gitti. Kaptan beline bir önlük bağlamış yemek hazırlıyordu. Sevim:

— Yusuf Kaptan, dedi. Tasalanma, Can'a iş buldum. Yazıhanede, dışarı işlerini o yapacak.

Kaptan içini çekti. Altmışına yakın bir adamdı. Daha gücü kuvveti yerindeydi, ama pek kısmetsiz bir adamdı. Hangi işe el uzatmışsa büyük bir başarı sağlıyamamış, bu yüzden evlenememişti. Şimdi onlara yük olduğu için üzülüyordu.

Sıvalı kollarıyla altına bir iskemle çekip otururken:

— Bu zamana kadar iki yakası bir araya gelmeyen, bir baltaya sap olmayan yalnız benim, dedi.

Sevim darıldı:

— Aç mısın, açıkta mısın? Bu zamana kadar hiç mi çalışmadın? İşsiz kaldığımız zaman sırasında sırtında yük taşımadın mı? Allah verdi işte. Artık başımızı sokacak bir evimiz, bankada paramız, eşyamız var.

Sevim sofrayı kurdu. Salatayı yaptı. Yavaş sesle bir şarkı mırıldanıyordu. Daha sonra bu şarkıyı bıraktı. Cambazların söylediği bir şarkıya başladı. Babası bu şarkıya başka başka sözler eklemişti. Son günlerine yakın, Selim bu türküyü armoniyle çalar, baba kız yavaş yavaş toplanan seyircilere karşı söylerlerdi.

Yusuf Kaptan birden kızın sesinin kesildiğini anlayınca kapıdan baktı. Sevim holdeki yemek masasına kapanmış, sessiz sessiz ağlıyordu.

Kaptan onun yanına koştu:

— Yapma bunu kızım, dedi. Ne var şimdi ağlayacak?

Sevim'in yüzü yaş içindeydi:

— Babamı hatırladım, dedi. Bu türküyü onunla beraber söylerdik. Bazı çocuklar, seyirciler de bize sesleriyle katılırlardı. Sen kapıda bilet keserdin. Zavallı babam, bu yolda öleceğini biliyordu.

Kaptan içini çekti:

— Öyle oldu kızım, dedi. Bugün Can da söylüyordu. Kızı duvara dayıyoruz, atıyoruz bıçakları, gözleri bağlı, kurbanlık koyun gibi. İnsanın bir eli titrese, bir gözleri kararsa tamam. İnci gibi kız, daha yeni yetişiyor. Bir kazaya uğrarsa Selim muhakkak kendisini öldürür. Baba sanatı diye bu işi sürüp götürmek doğru mu? Ben dilenip onlara bakmaya razıyım, ille bu işi bırakmayız derlerse bana atsın bıçakları.

Sevim ıslak gözleriyle gülümsedi:

— Can çok hakikatlidir amca. O kadar da saygılıdır. Babam cambazlığı bırakamadı. Ama ben onun "Bu Allah'ın belâsı sanat Güllü'yü de elimden aldı" diye ağladığını bilirim. Ama onun trapezi, ipleri, cambazlık takımları, ilk zamanlar yanında çalışan adamları vardı. Bırakamazdı işi, hepsini aç bırakmak istemezdi. Ama biz öyle değiliz. Cambazlık, akrobatlık artık bizim için bir spordur. Ekmek parası kazandıracak bir iş değil.

Kaptan:

— Ya ben? dedi. Ben ne olacağım?

Sevim:

— Düşündüğün şeye bak, dedi. Sen öğretmen şoför olmak istemiyor musun? Alırız yepyeni bir araba, şoförlük öğrenmek isteyenlere ders verirsin.

— Sevim, bunu da yapar mısın sen, ha? Yapar mısın?

— Ne var? Neden yapmayayım? Selim'in parasıyla rahat geçiniriz. Sen o külüstürü sat. Kamyon para etmezse plâka para eder.

Kaptan heyecanla:

— En az kırk bin, dedi.

— İyi ya, üstünü tamamlar, yepyeni bir araba alırız. Bir de gazete ilanı, gelsin paralar.

— Sevim, sen cambazların kralısın.

.....

Sevim, Kadri Bey'in yazıhane işlerini temizlemiş, çeşitli firmalarda alacağı olan yirmi bin lirayı da alıp vârislere teslim etmiş, okuldan çıkar çıkmaz yazıhaneye gelmeye başlamıştı. Gündüz, Tahir Bey:

— Can, yavrum, diyordu. Dikkat ediyor musun? Saat dört olur olmaz telefon zırlamaya başlıyor. Çok kısmetli kız bu Sevim.

Can:

— Öyledir beyamca, diyordu. Bunda kısmetin olduğu kadar akıllılığın, tatlı dilin de rolü var. Sonra çok dürüst kız.

O akşam, apartman dairesinde, yemek için masanın başına toplandıkları zaman Sevim:

— Bugün okullararası jimnastik gösterilerinin provası vardı, dedi. Bizim okulun jimnastik salonu büyük. Takımlar da tamam. Dört okuldan öğrenciler geldi. Judocular mı istersin, karateciler mi? Barfiks yaptılar, biraz trapez yaptılar. Bizim okuldakilerin hepsi odun. Baktım bizim okul gülünç duruma düşüyor. Öğretmene bile sormadan çıktım ortaya. Kuzulardan birinin üstüne çıktım, bir ters takla, bir önden takla, havada üç defa dönüş. Bir de lâstik bebek numarası, derken fiyakalı bir selam. Döndüm yerime. Bir alkış koptu. sormayın artık.

Sevim içini çekti:

— Eh, bize de babamızdan miras olarak bir hazin hatıra, bir de bu cambazlık kaldı. Sırası gelince bunlar da işe yarıyor.

Cambazlıkta, işte ve okulda olduğu kadar insanların içinde de güzel huylarıyla üstün başarılar gösteren Cambazın Kızı, o gün on dört yaşına basmıştı. Bembeyaz ve aydınlık yüzü zekâ ve cesaret dolu parlak gözleriyle gençlik ve sağlığın sevimli bir örneği olarak gülümsüyordu.

-SON-

17

KEMALETTİN TUĞCU

1902 - 1996

Sevgili Çocuklar,

Hepinizin çok iyi tanıdığı Kemalettin Tuğcu'dan kitaplığınıza yeni kitaplar kazandırmaya devam ediyoruz.

Usta ve kıvrak kalemiyle Türk çocuklarına ömrünü ve gönlünü veren Kemalettin Tuğcu'nun şimdiye kadar hiçbir yerde yayınlanmamış bu güzel eserini de zevkle okuyacağınızdan eminiz.

Kemalettin Tuğcu Serisi (50 Kitap)

1-Kuklacı (100 TEMEL ESER)
2-Bir Garip Kızcağız
3-Babam ve Ben
4-Yetimler Güzeli
5-Dilenci Baba
6-Kuyulu Bahçe
7-Annelerin Çilesi
8-Yetim Ali
9-Sokak Köpeği
10-Dağdaki Yabancı
11-Deniz Kızı
12-Benim Annem
13-Küçük Serseri
14-Şeytan Çocuk
15-Yılanlı Bağ
16-Bu Çocuk Kimin?
17-Cambazın Kızı
18-Toprak Adamları
19-Köyde Unutulanlar
20-Sütannem Nazlı
21-Süt Kardeşler
22-Babasızlar
23-Köyden Gelen Kız
24-Kız Evlat
25-Küçük Bey
26-Baba Evi
27-Balıkçının Kızı
28-Küçük Hanım
29-Güllü Bahçe
30-Tanrı Misafiri
31-Bir Dağ Masalı
32-Doğduğum Ev
33-Küçük Erkek
34-Sahilan Çocuk
35-Büyüklerin Günahı
36-Hacı Baba
37-Annemin Hikâyesi
38-El Kapısı
39-Köydeki Arkadaşım
40-Çocuk İhtiyar
41-Sokaktan Gelen Çocuk
42-Can Yoldaşları
43-Küçük İşportacı
44-Eskicinin Köpeği
45-Çocukluk Arkadaşım
46-Ana Kucağı
47-Kırk Ev Kedisi
48-Kartal Yuvası
49-Karakaçan
50-Devlet Kuşu

ISBN: 978-9753810159
9 789753 810159

DAMLA YAYINEVİ®

Tel: 0212 514 28 28
Faks: 0212 528 24 01

www.damlaegitim.com